

UTRINKI IZ KONGRESA

V Punta Arenas se je že pred 50 leti naselilo nekaj tisočev naših rojakov, največ od Splita in iz otoka Brača. Danes je tamkaj kakih 10.000 ljudi, ki razumejo naš jezik in ki so tudi prav lepo organizirani.

Med njimi deluje naš rojak, Prekmurec č. g. Martin Maroša, kateri je na željo rojakov in cerkvenih oblasti v Magallanesu povabil mene, naj pridem na euharistični kongres, ki se je tamkaj vršil od 6—10 febr. Odločil sem se na to dolgo pot in ni mi žal. Tja grede sem se oglasil v Comodoro Rivadavia in se zadržal 3 dni v Río Gallegos.

V Punta Arenas sem prišel 5. febr. Naslednje dni sem spoznal tam mnogo rojakov in imel posebno veliko veselje, ko sem videl lepo delo, ki ga tam vrše slovenske

usmiljenke, ki vodijo 2 bolnici in eno otroško zavetišče.

Na kongresu so naši rojaki zelo vneto sodelovali in je bilo več aktov posvečenih kongresu, o čemer bom pozneje podrobneje poročal.

Bili so veliki dnevi božje milosti in veličastna proslava Jezusu v sv. Rešnjem Telesu. Naši rojaki so bili zaposleni v mnogih pripravah a bili so pa tudi najbolj stano vitni vdeleženci na vseh dejanjih kongresa. Zato pa so bili deležni tudi velikega božjega blagoslova, zakaj premnogi so se spet odločili vrniti se nazaj na pozabljeno pot zvestega verskega življenja z molitvijo, svetlo mašo in svetim Obhajilom, temi glavnimi pripomočki, ki v človeku ohranijo nadnaravno življenje in božji mir v njegovem srcu.

Janez Hladnik.

En ésta cruz se inspiró la cruz del templete en la plaza Eucarística de Punta Arenas.

LOS YUGOSLAVOS EN EL CONGRESO EUCARISTICO DE MAGALLANES

Hace 50 años que se formó la colonia yugoslava en Punta Arenas. Hoy con los descendientes, cuentan con unas 10.000 personas en esa ciudad, por lo que representa un factor importantísimo de la población magallánica.

Con motivo del IX Congreso Eucarístico nacional chileno se movilizaron ellos bajo la dirección del P. Martín Maroša, también yugoslavo. Para dar más realce a los actos invitaron al P. Juan Hladnik, capellán de la Colectividad en Buenos Aires.

Se organizó como acto inmediato de adhesión una misa solemne.

Reproducimos aquí la invitación:

Estimado compatriota:

Nos es grato comunicarle que el próximo Domingo 3 de Febrero, a las 10.30 horas, se celebrará en el Santuario de María Auxiliadora, una Misa solemne, con cantos y sermón en idioma yugoeslavo, por todos nuestros valientes soldados muertos en defensa de la Patria en la guerra recién pasada. Esta Misa será también una adhesión oficial de nuestra colectividad al magno Congreso Eucarístico Nacional de Magallanes que se inicia el 6 de Febrero próximo.

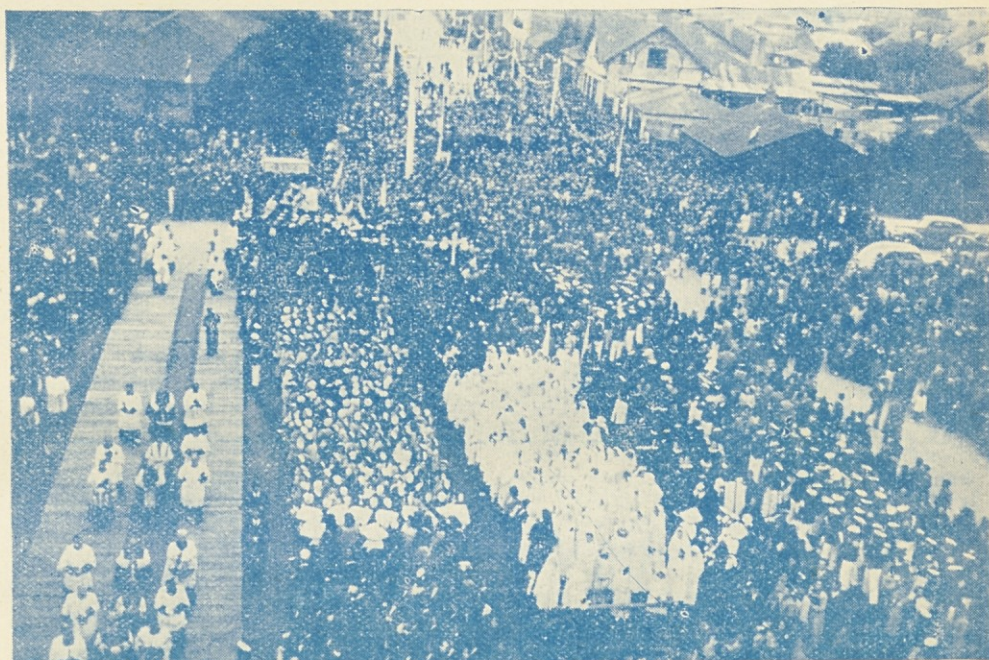
La ciudad de Punta Arenas se adhirió con entusiasmo al Congreso Eucarístico Nacional Yugoslavo de Liubliana en 1935 y al Internacional de Cristo Rey celebrado en nuestra Patria el año 1938.

Es, por consiguiente, para nosotros un deber el adherirnos total y sinceramente al próximo Congreso Eucarístico Nacional de Chile, esta hospitalaria tierra que hemos escogido por segunda Patria y a la que hemos entregado nuestro trabajo tesorero, nuestro cariño sincero y, cual tesoro el más precioso, nuestros hijos.

Además esta Misa con cánticos de nuestra tierra, con el sermón en nuestro idioma a cargo del Rdo. P. Juan Hladnik de Buenos Aires quen os visita, nos evocará recuerdos inolvidables de la amada Patria y abrirá nuestros corazones a la esperanza en días mejores, bendecidos por la sonrisa de Dios.

Punta Arenas, 31 de Enero de 1936.

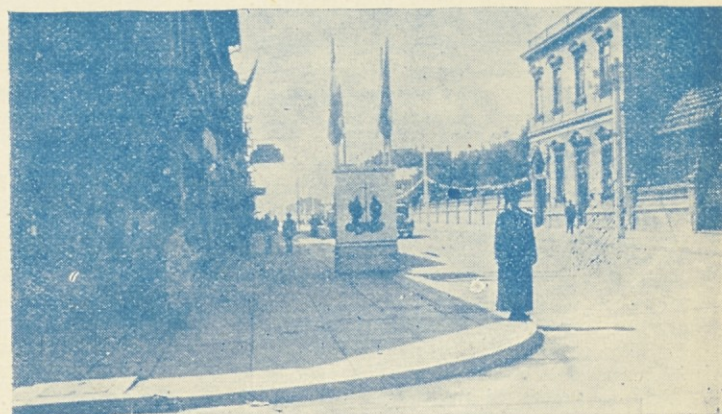
Comité Organizador

La tapa presenta: La cruz monumental de 28 m. en el Cabo Forward, punto más austral del Continente.

La entrada del Santísimo en el acto final.

Uno de los quioscos yugoslavos presentando a Santos Cirilo y Metodio. Se ve el P. Martín Maroša.

Muy notable fué la recepción solemne en el Hogar Yugoslavo, del cual reproducimos el relato, aparecido en la Prensa Austral (principal diario de P. Arenas).

A las 13 horas, se llevó a efecto el cóctel ofrecido por el Comité Yugoslavo de adhesión al IX Congreso Eucarístico Nacional, en homenaje al Excmo. Legado Pontificio Mons. Maurilio Silvani, a los señores Arzobispo y Obispos visitantes, al Rvdo. Padre Juan Hladnik y a la brillante comitiva que acompaña al representante del Santo Padre.

Los salones del Club Yugoslavo se vieron concurridísimos; el Comité que nos ocupa invitó al acto a las autoridades civiles y militares y a destacadas personalidades de la localidad.

El señor Oónsul de Yugoslavia, don Natalio Brzovic abrió la sesión. Luego de saludar prosiguió:

El Comité Yugoslavo de Adhesión al 9º Congreso Eucarístico Nacional, que representa a los católicos yugoslavos, que constituyen la casi totalidad de la colectividad (Continuación pág. 43)

DUHOVNO ŽIVLJENJE

Uredništvo: Pasco 431

Urednik: Hladnik Janez.

Telefon 48-3361 (48-0095)

Kliči od 11—13 ure in po 8 uri zvečer.

Ob sredah in petkih ni doma.

Uprava: Paz Soldán 4924

Telefon 59-6413

CERKVENI VESTNIK

10. MARCA: Maša na Avellanedi za + Štefan Nemec.

Pri sv. Rozi za + Ano Sterle.

Molitve na Paternalu.

17. MARCA: Maša na Paternalu za + Rozalijo Ušaj in + Olgo Makuc.

Pri sv. Rozi ob 12 h za + Franc Berlot.

Molitve na Avellanedi.

19. MARCA: Sv. Jožef, zapovedan praznik.

Maša pri sv. Rozi ob 12 h za + Jožefo Fornazarič.

24. MARCA: Na Avellanedi za Anton Komavli.

Pri sv. Rozi za + Franca Podgornik.

31. MARCA: Maša na Paternalu za + Mirko, + Lojze Rijavec in + Lojze Lavrenčič.

Pri sv. Rozi za + mater in brata Stanič.

PIŠE NOVOMAŠNIK

Sao Paulo 28/I. 1946.

Kadar dobim "Duhovno Življenje" sem nameraval vam pisati, ker vedno sem občudoval in celo zavidal vašo imenitno, rodovitno in takó važno delo med našimi dragimi rojaki. Toda zdaj, v bližini mojega mašniškega posvečenja 15. marca tega leta, mi ni več mogoče odlašati. Hočem sporočiti Vam in naši koloniji v Argentini, da se vsi skupaj veselimo in zahvalimo Bogu za čast, s katero je hotel okrasiti tega Slovenca. Moj namen je bil takoj po posvečenju potovati, da bi imel prvo Sveto Mašo med našimi dobrimi rojaki v Argentini. Zaradi več vzrokov mi to ni bilo mogoče.

Bo pa tukaj med našim ljudstvom. Večinoma so Dalmatinci. Oni vsi hočejo naj se med njimi čutim pri tej priložnosti kakor v moji vasi, pri mojih ljubih starših. Zato mi pripravljajo lepo slovesnost, pri kateri bo cerkev premajhna. Imel bom posebno veliko veselje, ko bom dal v tistih trenutkih moje prve Svete Maše, prvo sveto Obhajilo pedesetim dečkom in deklicam, otrokom naše krasne Jugoslavije. Sodelujejo za ta dan slovenske, hrvatske in neke srbske družine, ki mi bodo tudi sestavile nož slovenski zbor, ki bo po našem spremljal slovesnost. Pozneje sporočim vse natančno, kako vse je poteklo.

Goreče želim da bi me Vi, gospod Hladnik, spremljal pri posvečenju; ali mislim, da to Vam je sploh nemogoče zaradi daljave in vaših velikih opravil: celó mojim bratom (Pepetu, Viktorju in Venčku, ki jih Vi dobro poznate) je to nemogoče.

Gotovo moji predstojniki (sem Salezijski misijonar) me bodo pustili iti v Argentino na konec leta in tam bom na ta način, imel prve peto Sv. Mašo.

Tukaj v Braziliji imamo samo dva slovenska duhovnika, g. Alojzija Zvera in Antona Frasa, ki delata v naših salezijskih zavodih, takó da več tisočev (60.000 ?) naših rojakov živi v dušni nevarnosti na tujih tleh.

Porabim to priliko, gospod Hladnik, da se Vam zahvalim in se več navdušim za prelepo vaše delo med našim ljudstvom. Zahvalim se Vam tudi za lepo "Duhovno Življenje".

Prihodnjič kaj več. Spomnite se v Vaših molitvah, gospod Hladnik, tudi tega gorečega Slovenca, ki ima srečo se podpisati, vaš odkritosrčni prijatelj

Ernest Saksida.

P. S. Imam 26 let, in sem iz Dornberga (pri Gorici), sin Jožefa in Jožefe Saksida (on župan pod Avstrijo in že 45 let poznan organist).

Č. g. Vladimir Zmet pozdravlja rojake in sporoča, da je sedaj nastavljen za kaplana v Pergaminu. Njegov naslov je: Parroquia La Merced, Pergamino FCCA.

Č. Ernest Saksida, doma iz Dornberga, bo posvečen v mašnika v San Paulu v Brazilu 15. marca. Upamo, da bo pozneje prišel v Buenos Aires, kjer bo imel slovensko sveto mašo. V Argentini žive 3 njegovi bratje. Na drugem mestu objavljamo njegovo pismo.

Č. g. Martin Maroša, ki deluje v Punta Arenas, doma iz Melince faraj Beltinca, sporoča mnoge pozdrave vsem znancem in rojakom:

Iz Braslovč je dobila sestra Bojana pismo, katero poroča, da so tam na svojih mestih še vsi duhovniki, ki so se spet vrnili na štajersko potem, ko so zbežali Nemci.

Gosp. misijonar Jožef Kerec, apostolski vikar na Kitajskem se je pred meseci mudil v Rimu. Prišel je, da bi dobil tudi kaj misijonark iz Slovenije, toda v sedanjem položaju mu to ni bilo mogoče. Tudi on sporoča pozdrave vsem

LA VIDA ESPIRITUAL

Revista mensual.

Dirección: Pasco 431

U. T. 48-3361 y 0095

Director: P. Juan Hladnik

Administración: Paz Soldán 4924

U. T. 59-6413

SUSCRIPCION ANUAL \$ 3.—.

poznanim tukaj.

Slovenska redovnica. V Rio Gallegos deluje v tamkajšnjem dekliskem zavodu sestra Ivana Perovšek, doma iz Sv. Gregorja pri Ribnici. Ima brata in nečaka salezijskega duhovnika.

LJUBLJANA 15. nov. 1945. Piše upokojeni župnik Jože Novak (Dragatuš) Francu Laknerju.

Tvoj stari prijatelj se oglašja! Evo me, še sem vsaj napol živ in živim že 5 let v pokoju v Ljubljani! Zadnjič sem dobil "Tarjeta Postal, via Condor" o Božiču 1940, ravno takrat ko sem šel v pokoj, ker nisem več mogel opravljati dušnopastirskih dolžnosti. Kupil sem s pomočjo svojega brata župnika na Radovici (ki je pa že umrl) eno malo hišico v Ljubljano ravno pred 5 leti. Malka mi gospodinji, ker je njena mati - moja setra, v St. Jakobu umrla. Hvala Bogu, da smo to nesrečno vojsko srečno prestali. Nekateri duhovniki so silno veliko trpeli in več jih je umrlo, med temi tudi moj naslednik župnik v Dragatušu. Sedaj je pri nas velika sprememba. Gotovo že marsikaj veš, in boš še vedel — zdaj se o tem še ne sme pisati. Naša ljuba belokrajnska domovina je zelo veliko trpela. Morda še ne veš, da je tudi tvoj brat Polde že zdavnaj umrl, in še več drugih. Oni mostiček proti Knežini, ki se je postavil po tvojem trudu, je porušen. Morda prideš še kedaj v Malo Lahnjo pogledat, pa se boš tudi pri meni oglasil. Bog daj, da bi se to res zgodilo. Jaz sem seveda že star — pa bo treba knalu iti na drugi svet! Pa molimo drug za drugega in se spominjamo tudi v pismih. Prosim Te, če te dobi to pismo, da mi takoj odgovoriš, kako kaj živiš, če je Ančica še živa, in kako je z otroki! Jaz sem letos 29. julija v Dragatušu opravil svojo "zlato mašo". Dolgo časa sem se branil, pa so me le preprosili, da sem se spravil na daljino pot z avtom, ker železnica ne vozi še do Črnomlja. Maševal sem v novi zasilni cerkvi v župnišču — ker stare cerkve več ni...

IZ UPRAVE

Pač vsi uvidevni rojaki, kateri znajo ceniti žrtve, namene in delo Duhovnega Življenja, z veseljem prispevajo naročnino in razumejo potrebo, da smo jo zvišali. S tem pa še ni krit povišani izdatki, ki je sedaj s celotnim stroškom narastel na 400 \$ vsaka številka. Zato seveda tudi v naprej prosimo prispevkov za tiskovni sklad, da bomo mogli revijo vzdržati na primerni višini.

Nekateri rojaki imajo tudi še zastanek. Prosimo da poravnate svoj dolg. Saj je čisto enostavno poslati po poštnem bonu na ime Juan Hladnik.

Javite nam takoj spremembe naslova!

Za tiskovni sklad so prispevali: Lah 2., Ferletič 1.—, Žibert 1.—, Kirn 3.—, Kralj 2.—, Sapač 1.—, Petrič 2.—, Blagonja 1.—, Vrabec 2.—, Klarič 5.—, Muha 1.—, Budin 3.—, Petelin 2.—, Janjetič 1.—, Cotic 1.—, Pečenko 1.—, Rijavec 3.—, Kukovič 2.—, Matevšič 2.—, Sterle 2.—, Bedek 1.—, Humar 2.—, Basanese 2.—, Nardin 2.—, Klun 5.—, Novak 3.—, Oselj 5.—, Kogoj 1.—, Bregant 1.—, Grežer 2.—, Prelogar 1.—, Terstenjak 1.—, Miklavc 2.—, Velišček 2.—, Ličen 2.—, Neimenovani 8.—; manjši zneski 3.—.

KRŠČEN je bil v Urquiza Américo Corti-Grežer.

POPOLDANSKA MOLITEV

se bo odslej vršila le enkrat na mesec na Paternalu in sicer na drugo nedeljo v mesecu in pa na velike praznike, kot Božič in Velikanoč. Ker je tisto nedeljo vedno sv. maša na Avellanedi, in je na Paternalu samo popoldanska služba božja, boste lahko prišli. Ta dan je namenjen tudi shodu bratovščine in seji.

POSTNA POSTAVA

STROGI POST je na pepelnico 6. marca in vse petke v postu (8. 15. 22. 29. marca in 5. 12. ter 19. aprila). Te dneve se ne uživajo mesne jedi in si je treba v jedi pritrpati.

Samo post je vse postne srede (13. 20. 27. marca, 3. 10. 17. aprila). Meso se sme uživati, treba si je pa v jedi pritrpati, tako da se je samo 3 krat na dan.

SVETI JOŽEF je zapovedan praznik. Je zavetnik srečne smrti in varuh slovenskih dežel. Za eno in drugo je treba, da se mu zaupno priporočimo.

VELIKONOČNA SPOVED

Vsaj enkrat na leto je dolžnost pod smrtnim grehom, opraviti spoved in sprejeti sv. Obhajilo. Kdor se za to zavezuje, ne meni, se postavlja v resno nevarnost, da bo zgubil pravico srečne smrti in bo prepozno spoznal svojo zablodo in nemarnost. Ni to samo farška pridiga temveč je božji nauk in resnična potreba neumrljive duše. Naj se nikar nihče ne šali s svojo večno usodo. Življenje je kratko in negotovo, večnost je padolga in neizogibna.

Priliko za slovensko spoved imate vsak dan dopoldne pri sv. Rozi.

pa dolga in neizogibna.

BRATOVŠČINA ŽIVEGA ROŽNEGA VENCA

Redni mesečni shod se vrši na PATERNALU 10. marca. Odslej se vrši shod redno na drugo nedeljo v mesecu ker bo samo ta dan popoldanska molitev za naprej.

Na Avellanedi pa je shod vselej 3. nedeljo v mesecu. Bo torej 17. marca. Priporavi harmonija in za sveče je ostal še dolg 20 S. Vsak član naj prispeva 0.50 \$ da se ta dolg poravnata.

Neobrezana Trta in Lesnik

residente en esta Provincia, me ha solicitado el alto honor de presentar a V. E. R. su más cálido y respetuoso saludo; a la par que su bienvenida más jubilosa de sus corazones, porque vos, Excmo. Señor traeis la más elevada y emocionante personería espiritual que jamás haya franqueado los umbrales de esta tierra y de esta casa: la de Su Santidad, el Sumo Pontífice.

No puede haber elocuencia más grande; nada será capaz de traducir en el lenguaje común la exacta grandiosidad del momento; el homenaje vibrante y ansioso que os tributó ayer el mundo cristiano de Punta Arenas. Entre esa muchedumbre emocionada, presa de un entusiasmo místico jamás vivido en nuestra ciudad, estaban todos los católicos yugoeslavos. Y lo que ellos, Excelentísimo señor, con la sola actitud de su regocijo pleno de emoción, unción, respeto y amor hacia el Santo Padre y vos personalmente, quisiera yo interpretar en frases dignas de ellos en estos momentos. Pero no he podido encontrar las expresiones cuyo contenido pudiera traducir la fuerza íntima del corazón alborozado de los católicos yugoeslavos de Magallanes, tanto de hilvanarlas.

En nombre de todos ellos, Excmo. Señor, os expreso el profundo reconocimiento de los católicos yugoeslavos por la obra civilizadora que la Iglesia trajo a esta lejana tierra chilena donde ellos encontraron una segunda patria acogedora y la patria de sus hijos; donde vuestros sacerdotes y misioneros, incansable y tenazmente, iban inspirando el espíritu divino que presidió la acción material de los pioneros de la Patagonia Austral, de las autoridades y de este pueblo, y donde hoy, como símbolo de paz y de fraternidad, frente a la Cruz Monumental de la plaza eucarística, se elevan a Dios los cánticos agradecidos y sus oraciones para que nuevamente los inspire, en la batalla por el triunfo del porvenir. Y a vos, Excmo. Señor, su más honda gratitud por haber honrado esta casa con vuestra elevada y prestigiosa personería; por el altísimo significado que ella tiene al permitir que os rodeen los católicos yugoeslavos, que fervorosa y humildemente Excmo. y Rvdo. Señor, os imploran vuestra bendición.

Pocos instantes después habló a los presentes Monseñor Maurilio Silvani, quien tras algunos conceptos relacionados con el acto que se le ofrecía, conceptos de fina cortesía y altos sentimientos, se refirió en particular a los yugoeslavos, a quienes había venido a conocer en Magallanes, después de haber recorrido tanto mundo.

Habló sobre la obra de progreso realizada por los yugoeslavos de esta ciudad y de inmediato, tuvo palabras magníficas respecto a la nación yugoeslava, en los momentos difíciles que atraviesa, al igual que todas las naciones de Europa y muchas del resto del mundo, y dijo que Yugoslavia, campeona de la Fe Cristiana, sabría salir, como las naciones grandes de alma, más robustecida, más grande y más progresista, de la prueba que afrontaba.

Terminó haciendo votos por la unión de todos los yugoeslavos en un ideal espiritual que les es común y del cual habla la historia de los siglos y por el progreso de los pueblos que deben seguir el camino único, ya indicado por S. S. el Papa, a quien él representaba en estos momentos.

Luego hicieron uso de la palabra el Dr. Ramón Pineda y el Rvdo. Padre Juan Hladnik.

Molitev je za dušo to, kar je za telo, dihanje. Kdor ne moli, nujno zgubi ver! Ali še znaš? Očenaš?

Človek brez molitve postane žival in še slabše...

V bistvu narave je, da je podvržena razkroju. Ne le zapuščena hiša pada v razvaline in zanemarjeno polje, preraste trnje in grmovje; ne le trta, če ni obrezana in negovana ter obkila zložena v predalu, če ni prežračena in varno hranjena pred moli, temveč tudi živalske pasme, žitne in sadne vrste, vse gre v degeneracijo, če človek ni stalno na straži in ne skrbi za novo presortanje.

Isti postavi je podvržen tudi človek. Kakor polje rodi samo od sebe trnje in osat, tako se tudi srce napolni s slabimi nagnenji, če niso stariši budni pri vzgoji in če človek sam ne pazi na svoja neurejena nagnenja.

Nevernemu človeku je to uganka, kateri odgovora ne ve. Sveta vera pa nas uči, da je nered, ki vlada v stvarstvu in v človekovem srcu, posledica prvega greha, s katerim sta Adam in Eva odrekla zvestobo Bogu, Stvarniku in Gospodu. Bog pa je nato dopustil, da se je tudi človeku uprla podrejena narava, kakor se je človek uprl svojemu Bogu. Če bi človek ne nasedel prvi laži peklenske kače in bi z otroškim zaupanjem sledil navodilu božjemu, bi zemlja ostala raj iz katerega bi po lahki preskušnji človek bil brez smrti prestavljen v večno srečo. Radi greha se je raj spremenil v solzno dolino.

To je velika verska resnica, kateri se neverni človek posmehuje; toda zastoj se prizadeva, da bi jo ovrget. Lahko jo taji in tja v en dan živi, toda izmakniti se ji ne more. Nosi njeno preklestvo in samega sebe v gorje še bolj zakopava, zakaj kolikor bolj človek odvrča svoje misli od nebes in od Boga, toliko bolj na svetu nered in hudobija raste v človekovo nesrečo.

Pa je bil Bog usmiljen. Ni zavrget človeka za vedno. V svojem lastnem sinu nam je dal odrešenje in odpustanje grehov. Še več! človeku nadnaravno življenje ohranja in pomnožuje, kakor nam telesna v božje življenje s tem, da mu je dal zakramente očiščenja in prerojenja: Krst in Spoved sta zakramenta sprave z Bogom. Človek spet lahko dobi nazaj božje otroštvo in sveto Obhajilo, je božji kruh, ki v človeku nadnaravno življenje ohranja in pomnožuje, kakr nam telesna hrana vzdržuje sile in življenje.

Nevera se temu roga. Toda ne zato ker je te nauke svete vere ovrgeta, temveč zato ker je človekovo srce nagnjeno k slabemu in če ga kdo z dobro vzgojo, z lastnim prizadevanjem in molitvijo ne dvigne iz moralne bede, ostane v njej. Nevednost, mesena poželjivost, slepa skrb za posvetnost, slab zgled, slabo branje in predstave, zapeljevanje pohujšanih in pohujšljivcev, zmotni nauki in končno sam sovražnik našega zveličanja, hudobni duh, so tiste usodne sile, katere človeka vedno zavajajo in slepe; kakor slepec taji sonce in zvezde, ker jih nikdar ni videl, tako tudi taki zaslepljenci taje božje resnice, ki nam jih je usmiljeni Bog razodel v naše zveličanje in katerih resničnosti se lahko vsak uveri, če se zato resnično potruji. . . . Če se potruji! Zakaj prevelika je dragocenost in blagoslov božjih resnic, da bi mogel biti njihove blagodati deležen kdo brez prizadevanja in žrtve. Tudi plemenite rude je treba kopati v globini in jih nato čistiti v ognju. . . .

KAKO NAJ SI ČLOVEK POMAGA?

Pridite k meni vsi, ki se trudite in ste obteženi in jaz vas poživim, vabi Jezus. Prosite in se vam bo dalo. . . . Doslej niste nič prosili. Prosite, pa boste prejeli in bo vaše veselje popolno, s temi besedami nam kaže Jezus pot, po kateri naj človek pride iz svoje bede v božji mir in v pravico božjega sinovstva in s tem večne sreče.

Živimo sredi med cerkvami in zvonovi bijejo na ušesa in zakramente imamo na razpolago; pa je toliko ljudi popolnoma brezbrzičnih za vse to. Ne poznajo vrednosti božjega daru, kot divjak ne pozna vrednosti bisera, ki ga zamenja za kos stekla. . . . Iz te duhovne slepote se človek po lastni moči ne bo dvignil nikdar, temveč le, če bo ponižno pokleknil pred svojega Boga in sklenil roke k molitvi, če bo vzel v roke sveto knjigo z iskreno željo, da spozna resnico, pa se mu bo kmalu odprlo in bo razumel, da živi svet v zaslepljenosti in da je posvetna modrost Bogu sovražna, zato ker temelji v zmoti in ker je satanovo delo.

In ne samo to. Potem ko bo spoznal resnico in sklenil z Bogom zvezo, katero mora človek imeti, da svojemu večnemu namenu služi,

¿ERES UN ARBOL ESTERIL?

El hombre es, por cierto, el ser culminante de toda la creación. Todo el universo es como el campo, donde ha de desarrollar sus actividades como dueño. No sólo las plantas y los animales, sino también las riquezas escondidas debajo de la tierra, la esencia misma de las cosas y el universo, todo es capital, del cual ha de valerse y el patrimonio con el cual asegurarse su existencia durante la vida terrena . . .

Pero Dios dió al hombre más todavía. En su cuerpo mortal inspiró el alma. El mundo, que lo rodea, además de sustentarlo, tiene también la misión, de servirle de trampolín desde el cual ganará el premio de la dicha eterna! Para conseguirla debe desarrollar sus talentos y usar las criaturas de manera de subordinar siempre lo material a lo espiritual, lo perecedero a lo eterno, lo humano a lo divino, desarrollando en sí la vida sobrenatural, recibida con la gracia bautismal, formando en su persona la imagen que nos trazó como modelo Jesús con su ejemplo y doctrina y viviendo en unión con Dios.

La epístola de San Pablo a los Romanos es una magnífica exposición de la vocación sobrenatural que tenemos. Con algunas comparaciones nos explica lo siguiente: como el manzano, la vid u otro frutal silvestre rinden frutos sabrosos sólo después de haber sido mejorados con injerto, es también el hombre por su naturaleza material de poco rendimiento. Tan sólo, redimido por Jesucristo, y en unión con El, puede el hombre dar fruto completo que corresponde a su destino sobrenatural, pues en su alma inmortal resuena el llamado a la dicha eterna.

En otro lugar (Juan cap. 15) habla Jesús: Yo soy la verdadera vid y mi Padre es el labrador. Todo sarmiento que en Mí no lleva fruto, lo cortará; y a todo aquel que diere fruto, lo podará para que dé más fruto . . . Permaneced en Mí y yo permaneceré en vosotros. Al modo que el sarmiento no puede producir fruto de suyo, si no está unido a la vid, así tampoco vosotros si no estáis unidos conmigo. Yo soy la vid, vosotros los sarmientos. Quien está unido conmigo, y Yo con él, ese da mucho fruto, porque sin mí no podéis hacer nada. El que no permanece en Mí será echado fuera como el sarmiento. Se secará, y lo arrojarán al fuego . . .

Con términos tan claros y con la seguridad que nos da Jesús: "pasará la tierra y el cielo, pero mis palabras no pasarán", es locura y grandísima desgracia ignorar verdad de tanta importancia, pues de ella depende la felicidad y la condenación eterna.

La vida temporal y las actividades mundanas han

de tener orientación sobrenatural, para no quedar nuestra existencia como cosa estéril. La instalación eléctrica, los equipos de lámparas y arañas, aunque adorno importante del edificio, tienen su objeto principal como instrumentos de iluminación, si para tal fin no sirven, no tienen razón de ser. Así ocurre también con el hombre, cuya misión está solamente cumplida, cuando su vida se desarrolla con el rumbo sobrenatural, enchufado, —digamos así, valiéndonos de la comparación, con la electricidad— en Dios. Sólo cuando la vida natural está inspirada por la gracia, adquieren las actividades humanas su pleno valor.

Si carecen de contacto con el orden sobrenatural, si prescinden de Dios y del fin supremo de nuestra existencia, por más grandiosas que sean las obras, terminarán olvidadas y convertidas en polvo . . . y en el juicio eterno se presentarán acusando a sus autores por el uso inadecuado de los talentos recibidos, ya que en lugar de servir a la gloria de Dios y el bien del prójimo se usaban para la vanidad y el egoísmo. Cuantos poetas, escritores, compositores, músicos, científicos, médicos, descubridores, genios divinizados por sus contemporáneos, sentirán en ese día del juicio irrefutable la amarga acusación de sus obras estériles — siervos inútiles — o del abuso de los talentos recibidos — siervos infieles . . .

QUIEN ESTA UNIDO CONMIGO . . .

dará mucho fruto, declara Jesús. — ¿Qué es pues esa unión?

El "enchufe" es el bautismo. Con el bautismo se injerta la persona en la vid que es Jesucristo, se hace miembro del cuerpo de la Iglesia, cuya cabeza es Jesucristo. También los otros Sacramentos son instrumento de la vida sobrenatural. Pero hoy trataremos aquel medio cuya eficacia depende enteramente de la persona. Es la oración.

Una semilla, al ser desentumecida la tierra por el calor de los rayos solares, empieza a brotar. El sol despierta la vida dormida. A este hecho natural puede compararse lo que sucede en el alma. Dios es para las almas, lo que es el sol para las plantas. Allí son los rayos el instrumento de calor y de la luz, aquí los sacramentos y la doctrina, pero con la diferencia que las semillas carecen de actuación libre, mientras que el hombre tiene en su poder aceptar o rechazar la actividad divina sobre su alma. Uno muy bien

bo vse njegovo posvetno delo dobilo vse drugačno vrednost, ker bo postalo tudi vredno pred Bogom. Med tem ko se vse posvetno delo zgubi v prazen nič in se zruši nazaj v prah iz katerega ga je človek dvignil, nosi vsa dejavnost vernega človeka, ki živi združen z Bogom nadnaravno vrednost in čeprav se zgubi materialni učinek njegovega dela v prazen nič, ostane delo zapisano v božji knjigi in bo dobilo večno plačilo.

V tem je velika razlika med božjim in posvetnim. Posvetni išče vso srečo in najde vso nesrečo v uspehih in neuspehih svojega dela in v hvali ljudi. Z Bogom združeni pa ve, da ne bo zgubil plačila, čeprav ljudje njegovega dela ne ocenijo.

Zato se seveda posvetni divje ženó za iluzijami in teptajo pravice drugih, dokler ne obupajo v spoznanju svoje zmote, dočim veren človek zvesto vrši svojo dolžnost in se prizadeva storiti kar največ dobrega, čeprav je slabo sprejeto. Srčni mir in večno upanje ga vedno osrečuje.

Seveda ne smemo pozabiti, da v človeku živi vedno njegovo slabo nagnenje

in zato tudi vsi tisti, kateri so po svojem verskem prepričanju z Bogom, niso vselej zmagali nad samoljubjem in zato je seveda tudi med vernimi kaj obsodbe vrednega . . . Vse človeško je pač nepopolno.

Tako je človek kakor lesnika, ki v gošči rodi le zanikeren kisel sad. Da postane dobra plemenita jablana, ga je treba presaditi v vrt in cepiti z zlahtnim sadom.

To veliko delo opravijo na človeku zakramenti in molitev. Neverni pa so dostopni za vse zmote in laži zato kateri nočejo moliti in jim ni mar maše, ki je največja molitev. Prav tako ne pogledajo v lastno dušo, kjer je vse zaraščeno s trnjem glavnih grehov.

Dobro je vedel gospod Jezus, kako silnega pomena je za človeka molitev, zato jo je tako brezpogojno naročil in nas celo sam naučil Očenaš, to najlepšo molitev. Pač je vsega pomilovanja vredni tisti, kateri te molitve ne moli več, ki jo je nemara celo že pozabil . . . Kateri meni da je molitev zgubljen čas . . . V njegovem srcu mora prav tako umreti božje življenje in plemenitost, kakor pod

snežno odejo zamrje zelenje, ki brez sonca ne more uspevati, zakaj kar je sonce za rast, to je Bog za dušo. Molitev pa je trenutek, ko se duša odpre, da more Bog v njej delovati.

Brez mene ne morete ničesar, je zagotovil Jezus, in zato ni čudno, če so zgubili vsak smisel za dušo in za večnost ljudje, kateri nič ne molijo in jim ni za dušo nič mar, ker so vse svoje delo posvetili le svojim zemskim stvarim in uživanju na tem svetu. Morda so na široki in gladki poti, toda vedo naj, da gredo naravnost v večno pogubo.

*

Prav tej duhovni obnovi je bil namenjen euharistični kongres, ki se je vršil v Punta Arenas v Chile. Tudi tam je med vernimi dosti versko brezbržnih in celo nevernih. Namen kongresa je bil, vernim dati nove pobude, neverne pa predramiti iz njihove duhovne lenobe in jih usmeriti k pravi sreči človekovi. Hiteli so pred desetletji tja, ker so odkrili tamkaj zlato in v lovu za njim pozabili na duše ali vsaj močno zanemarili. Sedaj pa so premnogi našli sami sebe.

puede ser bautizado, puede tener preparación religiosa, hasta puede exteriormente usar los Sacramentos de Confesión y Comunión pero si su alma está cerrada al efecto de las prácticas religiosas, si no corresponde uno mismo, quedará tan estéril como la arena bajo los rayos solares.

Esa acción, con la cual ha de contribuir uno mismo, abriendo su alma a la gracia, ese esfuerzo, que hace el hombre, para ponerse en contacto con Dios es la oración.

NO SON LAS PALABRAS

la esencia de la oración, ni las devociones externas la llave del cielo. El concepto evangélico de la oración está sintetizado en las palabras de Jesús: "Los verdaderos adoradores adorarán al Padre en espíritu y en verdad (Juan 4, 23). En otro lugar condena Jesús "el multiloquio, con el cual los paganos creen convencer a sus dioses" y para darnos más claridad dice: "La letra mata y el espíritu vivifica".

Lo esencial de la oración es abrir su alma, para que Dios pueda actuar en ella; es ponerse en contacto con Dios. Para lograrlo basta pensar en Dios con cariño. Las almas que están llenas de amor a Dios no necesitan palabras, para la oración. San Francisco se detenía horas enteras repitiendo: Mi Dios, mi todo . . . Esta fué la oración de un santo. Así rezan muchas almas privilegiadas y las sencillas que lograron supeditar todo al puro amor divino. El amor de Jesús Hostia, su pasión, sus palabras son fuentes inagotables para rezar bien. La gran mayoría queda inevitablemente obligada a apoyar su oración en fórmulas y gestos, lo que resulta especialmente provechoso cuando se trata de una oración tan grandiosa, como el Padrenuestro, cuyo texto enseñó el mismo Jesucristo. Grandes sabios quedaron estupefactos al meditar esta oración, a la vez la mejor súplica, programa social y sabiduría eterna. Dejar de rezarlo es tanto como renunciar a la religión.

PONERSE EN CONTACTO CON DIOS

es la finalidad esencial de la oración. Sólo elevándose sobre las criaturas y buscando con su pensamiento y corazón a Dios, realiza el hombre su noble misión de ser privilegiado de toda la creación visible. Así se hace realidad la filiación divina, imposible sin oración.

Lo que es el sol para las plantas es Dios para el alma. Las flores y el follaje se abren al sol desde temprano y lo siguen durante todo el día, teniendo dirigidas continuamente sus cabecitas y palmas hacia la luz. Así aspira también el alma hacia la luz de la verdad eterna y hacia la belleza infinita. Es algo espontáneo; es esa sed de la dicha, que jamás puede quedar satisfecha con las cosas terrenas; es como la tendencia del preso, que quiere desligarse de las cadenas. El alma aspira hacia arriba tan incansablemente, como las aguas por su gravitación hacia abajo, hasta el Océano. El alma necesita de Dios y lo busca.

Hallamos en la vida personas, que parecen fuera de la necesidad de cosas espirituales y sin aspiraciones eternas. Tienen depositados todos sus esfuerzos en las cosas terrenas. Las preocupaciones materiales les agotan en tal manera que no les dejan un momento libre. Viven en un error fatal, pues aquella misma sed de dicha, cuyo verdadero objeto es Dios, la tienen encandada en los objetos, que son incapaces de saciarla. En su carrera loca, para conquistar más y más bienes, honores o triunfos científicos, quedan ciegos para todo lo demás . . . Ya les llegará el momento, en que su ciega marcha quedará dete-

nida y entonces podrán darse cuenta de su desacierto. Si mientras tanto no han perdido a Dios por su culpa, comprenderán que: "Todo es vanidad, menos amar a Dios y servirle a Él".

LA DIFÍCIL ALTERNATIVA

Pocas son las personas suficientemente profundas para comprender debidamente ese llamado, que depositó Dios en las almas. Se debe eso al desequilibrio, provocado por el pecado original y a la intervención del demonio, que pretende ocupar en el corazón humano el lugar de Dios. Para atontar al hombre, lo invade con cosas mundanas que son capaces de deslumbrarlo, para que no se dé cuenta de la senda fatal por la cual lo lleva. Mientras logra hundir algunos en los vicios carnales engaña a otros con espejismos espirituales.

Vino Jesús no sólo para librarnos de la maldición del pecado original, sino también para darnos las normas que han de guiarnos a través de este mundo engañoso y salvarnos de las trampas infernales. Bien claras son las palabras del Evangelio para sacar el disfraz al demonio y encaminar bien al hombre. Pero con todo la tarea le resulta difícil y con razón, pues la dicha eterna no ha de serle regalada sino conquistada mediante un serio esfuerzo, que no ha de ser menor que aquel con el cual se gana el pan. Consiste en la lucha contra la astucia del demonio y la falacia del mundo. Para no quedar desorientados al elegir el camino del bien o del mal, nos encarga Jesús la oración, como un remedio infalible. Cuando el mundo y el demonio intentan invadir el alma y apoderarse de ella, es necesario abrirla a Dios, para que Él la ilumine y así salve del error.

Para éso nos enseñó Jesús el "Padrenuestro"; nos indicó: "Pedid y recibiréis, buscad y hallaréis, golpead y se os abrirá" (Luc 9, 9); invita: Pedid y recibiréis para que vuestro gozo sea completo (Juan 16, 24); insiste también: Venid a Mí todos que sufrís y yo os aliviaré. Y no basta sólo rezar en el momento del apuro sino: "Es necesario rezar siempre y no desfallecer . . . "

No es la oración pues una pérdida inútil de tiempo, como afirman los incrédulos, sino una necesidad del alma y un mandamiento de Jesús . . . Pero no como un impuesto autoritario de Dios, sino una imposición paternal tendiente a socorrer a los hijos en peligro.

COMO DEBE REZARSE.

¡Con el corazón y con la cabeza! Es cierto que la Iglesia ha consagrado algunas oraciones, entre las cuales se encuentra el Padrenuestro, Avemaría, rosario, vía crucis, varias letanías y oraciones litúrgicas, contenidas en devocionarios. La letra de la oración es muerta, si no le da la vida el pensamiento. La oración católica no es como el molinete de los tibetanos. Pero las fórmulas de las oraciones litúrgicas de la Iglesia son tan sabiamente compuestas, que inspiran profunda devoción a quien las reza de corazón. Y para que su eficacia sea mayor, las consagró la Iglesia como suyas, y por lo tanto adquieren el mérito de la oración común de todos los piadosos creyentes y santos y de Jesucristo mismo. Rezando pues uno esas fórmulas ya no es sólo su débil súplica, sino es un rezo poderoso de Jesucristo y de los santos, por lo cual tiene el poder de penetrar al cielo.

Para que la oración sea eficaz, debe de reunir estas condiciones:

PEDIR EN NOMBRE DE JESUS. El hombre es tan insignificante frente a Dios que realmente no podría pretender nada. Y menos todavía por ser pecador. Pero quiso Jesús levantarnos de la podredumbre de la materia, al tomar la naturaleza humana y hacerse así nuestro hermano mayor. Y Dios, que ha tenido tanta condescendencia con el hombre, dándonos su Único Hijo por Redentor, ya no nos negará nada de lo que le pidamos en nombre de Jesús.

El destino nuestro es el cielo. En nombre de Jesús podemos pedir sólo aquello que está de acuerdo con esta nuestra vocación. Nos autoriza Jesús a pedir "el pan nuestro de cada día", con lo cual se entiende todo cuanto es necesario para el sustento material. Pero cuando el hombre antepone las cosas terrenas a las divinas, cuando el cuerpo es primero y el alma después, ya está invertido el orden de las cosas; entonces Jesús no puede apoyar las súplicas ni Dios oírlas. Es por eso que se oyó tantas veces la queja: he rezado tanto y Dios no me ha escuchado. . . . También los padres juiciosos niegan a su bien querido hijo objetos peligrosos que se piden con imprudencia. Cuántas veces quiere obligarse a Dios a que dé cosas que resultarían causa de eterna ruina. Las comodidades, los honores, las riquezas, los talentos y otras cosas, aparentemente ventajosas, son otros tantos lazos, con los cuales arrastra el demonio millones de almas a la condenación. Por eso no hemos de ser exclusivos en nuestra oración, sino incluir siempre: "hágase Tu voluntad". Pues Dios sólo sabe, si es para nuestro verdadero bien o no. Más vale la paz de Dios en la pobreza que inquietas angustias en honores y en riqueza.

LA ORACION DEBE SER DIGNA, ATENTA Y DEVOTA. Es la conversación con Dios. Durante ella ha de prestarse toda la atención a Él, que nos da la audiencia. Pedir algo a Dios, y el corazón tener mientras tanto en el objeto que se pide, ha de ser muy mala oración. Sabiendo que Dios conoce perfectamente nuestras indigencias debemos echarnos en sus brazos como un niño en los de su madre. Quien ama realmente a Dios más que a aquello que pide, ya no tropezará por el objeto pedido en su camino hacia el cielo, por eso será oído.

Es lógico que donde no hay verdadera fe y esperanza, no hay tal oración. Pero quien cree con toda sinceridad, puede esperar también con toda humildad y, aunque lleno de culpas, y por más graves que sean, recordando la vuelta del hijo pródigo láncese confiadamente en los brazos de Dios, pues también su oración será escuchada.

LA ORACION DEBE SER CONSTANTE. Uno no ha de pretender que Dios lo escuche en seguida y menos todavía que le cumpla cualquier capricho. Siendo Dios Padre, seguramente atiende a las necesidades urgentes. Pero como nuestro destino es la eternidad, las cosas en realidad no son tan apremiantes, como humanamente parece. Dios ve todo de más altura y lo conoce mejor que aquel que pide. Además es la esperanza una de las mayores virtudes que han de adornar el alma para el traje solemne del cielo. La humildad, la paciencia, buen ejemplo para los demás, son valores muy dignos que se conquistan, cuando Dios no tan pronto concede lo que con justicia se pide. La entrega completa a las disposiciones de Dios cuando nos pone a prueba es fuente de mucha mayor ganancia sobrenatural que aquel objeto pedido. Cuando llegue el momento de abrirse ante nosotros el libro de la vida, comprenderemos también

las razones, por las cuales Dios nos negaba lo pedido y cómo fué cumplida nuestra oración para nuestro mayor bien.

TIEMPO PERDIDO parece la oración a los ignorantes, pero para los verdaderamente creyentes es el gran remedio contra todo mal y el gran capital para conquistar el cielo y la tierra. Es la ocupación más esencial del hombre — hijo de Dios.

La oración es necesidad y obligación de todos, pero no de todos en la misma manera. Para los sacerdotes y religiosos, que han consagrado toda su acción para el Reino de Dios, es la oración la esencia de su vida. Los descuidos de ella les llevan a la ruina espiritual. Le deben no sólo el corazón sino también el tiempo, para salvar a sí mismos y los demás.

Pero también la gente mundana no puede salvarse sin oración como las plantas no dan fruto si carecen de sol. . . . Eso sí, que no pedirá Dios de una madre, que pase sus días en largas oraciones abandonando a sus hijos; tampoco pide del padre, que abandone el trabajo para dedicarse a largas meditaciones. . . . Los seis días de la semana pueden tranquilamente dedicarlos a sus tareas. El domingo es, cuando han de concentrarse para el bien de su alma. Y como no hay nada que impida al corazón, que se levante hacia Dios en medio del trabajo, hallarán todos los creyentes fácilmente momentos en los cuales santificar su trabajo con un santo pensamiento, con actos de fe, de amor y de esperanza. . . . Y si uno ama a Dios, como lo merece; si lleva en su corazón cariño a Jesús, nuestro buen Redentor; si vive en la presencia de Dios, hallará siempre alivio para su cansancio y consuelo para sus penas al ofrecerle su trabajo y pedirle la bendición.

Quien vive compenetrado del destino eterno, convencido de que su mejor amigo es Jesús, su buena madre es María, hallará bien fácilmente todas las mañanas un momento para renovar con ellos su cariño y todas las noches para agradecerles la ayuda recibida. Y cuando llegue el domingo y la fiesta ¿cómo no ha de ser su visita preferida la del templo?, donde se olvide de todo lo mundano, para unirse con Jesús en la santa misa y si posible en la santa Comunión, anticipando así el cielo.

Entendiendo así la misión de la vida, ya no hay desesperación, ni odio, ni envidia, ni celos. . . . Pues la oración del alma, los rezos comunes del pueblo y de las familias, las súplicas oficiales de la Iglesia por sus ministros, la suprema oración que es la santa Misa podrían transformar el valle de lágrimas en un paraíso.

En la vida febril contemporánea "no hay tiempo para la oración". . . . El cielo se busca en diversiones. . . . ¡Ay, cuántas lágrimas y maldiciones podrían evitarse si se diera el tiempo malgastado, y una pequeña parte de él solamente — para la oración. . . . si con santos pensamientos se buscara a Dios, nuestro amoroso Padre celestial.

Por eso la vida de tantos es un suplicio, estéril vacío de alegrías y consuelos. Prescinden de lo sobrenatural, dan a Dios las espaldas, son frutales silvestres incapaces de producir el bien temporal para los demás y la dicha eterna para sí mismos.

A causa de nuevos aumentos de gastos nos vemos obligados a recurrir a nuestros lectores y amigos. Necesitamos ayuda para poder mantener "LA VIDA ESPIRITUAL" a la altura debida. La suscripción es de 3. — \$ anuales, pero no cubre el gasto por lo que pedimos donaciones.

PO ARGENTINI SEM IN TJA

SUONA DI SAN GIUSTO LA CAMPANA

13. okt. Poslovili smo se od Humarja in jo odpihali proti Villi Regini. Gospod župnik je imel seveda ves čas veliko skrb: farno prošenje, za katerega je tekla devetdnevnic, že drugi dan. Nenadno je vstavil in prav tedaj se je iz bližnje šole vsul kup otrok. Bil je ravno konec pouka. Razdelil je otrokom povabila mene pa spremil dalje, da pričnem moje misijonsko delo med malčki, ki so se pripravljali na Prvo sv. Obhajilo. Vesel živčav me je sprejel, a so se začudili otroci, ko so spoznali da imam nepoznan obraz. Pa smo bili kar hitro prijatelji in še prehitro je bilo treba dalje. V fari me je čakala ista naloga. Tudi tam se je pripravljala skupina prvoobhajancev.

Še nekaj naglih obiskov, pa je bila noč in bila je slovesna devetdnevnic, pri kateri sem moral imeti nagovor. Preč. g. Parolini je napovedal slovesno devetdnevnic, pri kateri bodo govorili "odlični" govorniki, čeprav ni zagotovo vedel za nobenega. Toda duhovnik, ki tako nesebično in goreče svoje delo vrši, ima pač pravico zahtevati, da mu Sveti Duh njegove posle uredi in tako se godi župniku v Villi Regini. Naprosil je duhovnega sobrata, da bi mu prišel opraviť govore za devetdnevnic, pa je dobil odgovor: "nemogoče". Na solze mu je šlo, ko mi je ta odgovor pokazal . . . Zato sem si pa mislil, da je res moja dolžnost, da prevzamem en govor in tudi za naslednji dan pri maši, sem mu ustregel za tisti večer. Za nedeljo, ko mene že ni bilo, je prišel slučajno mimo drug duhovnik, ki je izpolnil nalogo častnega govornika. Za naslednji dan je prišel nenadno glavni salezijanski predstojnik in spet je imel govornika za torek in tako je božja previdnost poskrbela vse do nedelje, ko je bil veličastni praznik s škofovo navzočnostjo in ki je bil kronan s prepomembno obljubo vernikov in sklepom župnikovim, da bodo začeli graditi cerkev, kakršna je potrebna za tako važen kraj kot je Villa Regina. Kot čujem se je delo že začelo.

14. okt. nedelja, je bila sveta maša, pri kateri se je zbralo tudi nekaj več naših rojakov. Slovencev je v Villi Regini malo, pač pa je mnogo Istranov. Doma so največ od Pazina. Od tam je tudi družina Perkatova, ki je doživela to leto izredno srečo, da je imela novo mašo. Sin Marijo je tiste dneve dokončaval svoje šole v Buenos Airesu. Pač bi bilo veselje vsem, če bi bil tudi on navzoč, imeli smo ga v duhu med sabo, ko se je zbrala lepa družba na kosilu na njegovem domu.

Med zbranimi rojaki je bil tudi prav zabaven Italijan, dober hišni prijatelj Perkatovim. Istrijani so zlati ljudje in tudi narodne zavednosti imajo precej, toda italijanska prefrigana politika je v mnogih precej otupila narodni čut. Boj za obstanek v kraju, kjer je nadpolovična večina fanatično italijanska, je v 20 letih že tudi doprinesel k nekaki narodni brezbriznosti. Potem ko smo zapeli že nekaj slovenskih in hrvaških in tudi kako italijansko melodijo, kot prava internacionala, je intoniral tisti Italijan "Suonan le campana di San Giusto . . ." Spogledali so se rojaki, menda so čakali name, zato sem opozoril pevca, če ve kaj poje . . .

Začudeno me je pogledal in šele čez hip debelo pogledal in prosil oproščenja, ker mu ni prišlo niti na misel, da bi besede imele za koga kaj žaljivega; le melodija je bila, ki mu je prišla v usta.

Ni samo on tak. Saj je najbolj vsakdanja reč, da človeku nehote uide kaka beseda, katere celotnega pomena se šele pozneje zave. Če bi bili mi, ki vemo da je tista pesem iredentsko izzivanje, tako vroči, kot so Italijani ali tudi kak naš fanatičen rojak, bi seveda iz vesele družbe nastal tepež . . . Toda zakaj bi nepremišljenemu pevcu podtikali zlobne namene, katerih očitvidno ni imel. V znamenje svoje iskrenosti je ublažil nato vtis svoje prenačljenosti s tem, da je kar vsipal napeve slovenskih in hrvaških pesmic, katerih se je menda tamkaj naučil v veseli družbi naših rojakov.

Še smo zapeli: Jaz pa pojdem na Gorenjsko . . . pa smo si podali roke v slovo, da odidem na "gorenjsko" in tako naglo sem moral spraviti svoje stvari, da vlak ne odide brez mene, da sem pozabil na potrebščine, katere bom rabil naslednje jutro v Zapali za sv. mašo.

Jaz pa pojdem na gorenjsko . . . mi je odpeval vlak, ki je brzel proti Ingeniero Huergo, na vznožju slikovitega brda, ki na severu omejuje "Alto Valle", ki je ozka dolina, stisnjena ob reko Río Negro, najlepši sadovnjak v Argentini.

Pogled na kapelico sv. Terezike, ki mi je še pomežiknila v slovo iz brda, me je domislil, da sem pozabil na hostije in vino za sv. mašo. Hm! Kako bom uredil? Neukenski župnik mi je naročil, naj vse te stvari vzamem s seboj, ker v Zapali je samo revna kapelica in mašna obleka, drugo pa najbrže ne bo tam . . .

Pa sem kmalu našel izhod iz zagate. Iz Stefanelli bom telefoniral v General Roca in tam mi bodo že lahko prinesli potrebne stvari na postajo. Z veseljem mi je dal postajenačelnik na razpolago telefon in brez kake težave sem sporočil moje naročilo župniku v Gral. Roca.

Spet smo drdrali dalje. Fuerte General Roca! To je največji kraj v Alto Valle. Saj ima kakih 20.000 prebivalcev. V podeželskih krajih je prihod vlaka edina zanimivost dneva, zato se zbere vse, mlado in staro posebno v nedeljo popoldne. Morje naroda je bilo na postaji: kako naj sedaj najdem neznanca, ki mene najbrže prav tako ne bo spoznal?

Gledam, iščem, opazujem . . . Nič! Grem na telefon in zvem, da sta dva fantka odnesla zaprošene stvari. Naj samo pogledam . . .

Tedaj stopi pred me fantek in me pozdravi in takoj ga vprašam, če ima kaj zame. Pravi, da ima njegov spremljevalec, ki me tudi išče . . . Tedaj je pa že zapel zvonec, zapiskal vlak in, pač mi ni kazalo drugega kot hitro na voz . . . Hm! Bo kar bo! V Neuquenu bo že prepozno, da bi koga nadlegoval . . .

Lepa noč je prižgala milijone zvezd nad nami, mrzlo je pritiskalo skozi okno, ko smo jo rezali skozi dremotno goličavo. Trudno je sopihal vlak vedno više gori proti Zapali. Včasih je postal in menda zadremal tudi vlak, zakaj že drugič sem se zbudil, ko je spet zganil dalje, dokler ni po malem začelo tam daleč za nami vstajati jutro in smo bili v Zapali. Bilo je ob 6 uri 15. okt. in točno po voznem redu.

Hitro sem bil na red. Med vrvežem potnikov sem takoj opazil uniformo in že mi je ponudil roko nepoznan znanec, subteniente Fontan, kateri me je pričakoval in že sem bil v njegovem vozu, da takoj poišče va kapelo, kjer bom imel mašo. Kar naglo je treba vse, kajti ob 8 uri že gre pulman za Junín de Los Andes.

Ni bil lahek opravek, najti ključ od kapele. In ko sem našel hišo, sem se komaj ubranil ljubeznive ponudbe, da pijem mate. Še bolj težavno je bilo spraviti skupaj vse potrebno za mašo . . . Hostije so! Vina pa ni! Blizu vinskega kraja bo pač lahko dobiti vina in v oštarijah ga imajo na sode, bi rekel kdo. Toda ta stvar ni tako enostavna, posebno ne v tej deželi, kjer smatrajo za potrebno, da napišejo "vino de uva" in je prav tisti napis še en nov povod, da podvomiš, če ni le propagandna laž. Kje naj dobim pošteno vino? Pa sem se domislil Humarjeve steklenice. Moj spremljevalec pa kar hitro v avto in v hotel, kjer je dobil odpirača in tako je bilo tudi vina. Komaj sem mašo končal, že so navalili name, če bi mogel krstiti. Prišli so kdo ve od kod. Menili so menda, da je v Zapali stalen duhovnik, a na žalost je to mesto, ki ima kakih 5000 prebivalcev, brez cerkve in duhovnika. Prošnji jaz nikakor nisem nisem mogel ugoditi, ker nisem imel potrebnih knjig za upis in kdo ve, kje so sveta olja, zato sem svetoval, naj gredo v 20 km oddaljeni Covunco, kjer je vojaški duhovnik in tudi krstni kamen.

JAZ PA POJDEM NA GORENJSKO . . .

V sedanji prometni krizi si lahko prestavi vsakdo, nevšečnosti, katere človeka čakajo na potovanju. Nevšečno je, kadar te pusti omnibus na cesti, ker je "completo". Treba je prav velike krščanske potrpežljivosti da ne zarentačiš, ker moraš čakati morda celo uro in še več. Še vse bolj sitno pa je, če ti tam nekje daleč zunaj povedo: ni več prostora . . . Čakati bo treba več dni ali cel teden . . . Te stvari sem jaz predvidel in zato imel mesto zagotovljeno v naprej.

Zatrobil je voz in se brzo pognal v jasno jutro, v smeri proti jugu, kjer so nas brezbržno čakale strme goličave kot predstraža veličastnega Chapelco, ki kraljuje nad San Martinom de los Andes. V dolgi vrsti so tvorili obzorje snežni velikani, tako da je moja domišljija iskala Stol, Kepo, Triglav, Grintavec in druge očake naših gorenjskih planin.

Kmalu so bili potniki v živahnem razgovoru. Saj smo vedeli, da bo dolga naša skupna pot, zato so se kmalu jeziki razvezali. Pusta pokrajina nas je podila sedaj po ovinkih v breg, pa spet strmo navzdol; nenadno se je sprožila čeda ovac, med katerimi so skakljali drobni jančki, komaj teden stvari. Čudoviti prizori so bili to. Po eno ali dve jagnjeti sta spremljali sleherno ovco in v komičnih skokih je drvelo vse vprek, kadar je nenadno planil izza ovinka naš voz in zalotil ovce v bližini ceste. Menda ni pogled na ovce nikdar bolj ljubeznjiv, kakor prav tiste tedne, ko imajo mlada jagnjeta. Ovčerejo je namreč tako urejena, da po striženju, ki je v poletnih mesecih, ločijo koštrune od ovac in jih pasejo do časa, ki je primeren,

in tako regulirajo ploditev živali, da imajo mladiče v času, ki potrebam najboljše odgovarja.

Drzno je kretal naš voznik, da so nekateri kar bledele v ostrih in strmih ovinkih skozi pokrajino vseh mogočih barv, med živo zeleno ob bistrih potokih, kjer životarijo skromne hišice ovčjih in kozjih pastirjev, pa mimo rjavega pustega ščavja, sivozelenega grmičja, črne in rdeče prsti in grušča. Štiri ure smo drveli neutegoma in sledijič postali pred skupino hiš. Catamlil, je napovedal voznik. Tu je kosilo.

Skupina topolov je štrlela v vis pred nami; šele tedaj sem se zavedel prave podobe. Seveda, saj se prav sedaj pomlad budi in topoli so začeli šele brsteti, zato so golili Stopil sem za hišo, kjer me je prevzelo pravo začudenje. Saj to je pa pravi češnjev cvet, sem se začudil. Vse belo, . . . vse belo . . . Pogledal sem od bliže. Bile so višnje v polnem cvetju. Le kdo bi mogel kaj takega slutiti v tisti puščavi! A sem kmalu zaslišal tudi žuborenje potočka . . . Bil je kanal, kateri namaka čakro, v kateri je obilen zelenjadni vrt okrožen s topoli, ki krijejo znotraj višnje in jablane ter hruške. Pogledal sem še dalje in opazil tudi ribez in grozdčije.

Nedaleč od tam teče reka Catamlil, ob kateri je več naselbin prav do reke Limay, ki zbere vse potoke in reke iz neukenskih planin. Kosilo nas je že čakalo. V tistih krajih, koder vozijo redni pulmani, je v voznem redu že predvideno, kje bo kosilo. Urejeno je seveda kar po vojaško. Imajo stalen jedilni list in vključeno s pijačo ima svojo redno ceno, in prav poceni. Navadno ne nad 2 \$ popolno kosilo. Med običajnim zabavljenjem so se sopotniki vendarle dobro najedli in že smo odrinili dalje.

Spet so sledili ljubki prizori z jagnjeti, ki tekajo za ovcami; sem in tja prekriža pot kak zajec; morda se pokaže tudi kaka nojeva glava, cesta pa prazna. Le redke kamijon smo srečali. Na 240 km dolgi poti se je ne le podoba pokrajine nešteto krat menjala, temveč tudi veličastna slika obzorja ledenih gora se je odkrivala in zakrivala in bežala nam za hrbet. Nenadno se je iz vseh ust izvil "ah" . . . Pred nami je zablestel očarljivi volkan Lanin. Če je naš pesnik imenoval Triglav "orjakov kranjskih sivega poglavarja", je pa Lanin še bolj po pravici poglavar celega Neuquena. Njegov vrh se dviga skoro 4000 m visoko kot snežen stožec v vis, pred katerim so vse druge planine pritlikavci. Od tedaj nas je vse naprej budno spremljal. Le tedaj, ko smo se po divji Rinconadi spustili v 500 m globoko strugo reke Colon-Cura, kamor smo vrtinčili med plašnim cvilenjem bojazljivih žensk, ki se jim je delala omotica ob pogledu na globel, nas je Lanin spustil izpred oči, toda, ko smo na drugi strani splezali nazaj na planoto, nas je spet uslužno pozdravil in nas spremljal dalje.

DESPACIO . . .

Pogosto nas je ta napis opozoril na nevarno pot. Posebno še, če se srečata dva voza. Tako smo skoro udarili s kamijnom in nato morali pol km nazaj, da smo našli nad strmo strugo potoka mesto, kjer smo se srečali in še je naš pulman odnesel sled, ki ga mu je zapisal kamijon ob tesnem srečanju.

Cesta je mestoam še precej dobra, toda ponekod pa taka, da je joj. Cucali smo in odskakovali, kod da se vozimo s ciganskim vozom po gozdnem kolovzu. Zanimal me je, ali dela kdo na cesti. Čez 100 km smo že vozili, predno smo srečali izravnalni stroj. Da bo pa ironija popolnejša, smo srečali prvega cestarja, ki je z lopato v roki sedel ravno pod napisom "despacio" . . . No, ta se že ne bo pretegnil! Razumel sem,

zakaj je toliko kotanj na cesti . . . Cestarjem je vroče samo tedaj, ko gredo po plačol . . .

Kolikor dalje notri v gore, toliko bolj polna zelenja postaja pokrajina. Že se pojavljajo ponsne estancije sredi zeelnega gaja in obdane od obdelanega polja, skozi pa žubori večja ali manjša reka, katerih je vse dalje v notranjost vse več. Snežni velikani so tam že prav blizu, in dajo stalno vodo, ki napaja deželo in obetajo še mnogo bodočnosti nekaterim dolinam v notranjosti dežele Neuquen.

Ob 4 uri je zardela v dalji skupina hiš. To je Junin de los Andes. Tam so velike vojašnice, z rdečo streho; še malo, pa je pokazala tudi vas svoje hišice s sivimi strehami. Še čez reko Chimehuin in smo bili vasi, ki stoji sredi zelenega polja, sedaj okrašenega z višnjami v cvetu, ki so kakor cvetni šopki, razstavljeni okrog hiš in razsejanih domov.

DOBRODOŠLI, GOSPOD JANEZ!

Sem zaslišal pozdrav za seboj, ko sem izstopil in krenil kamor mi je voznik pokazal smer. Bil je častiti g. Pernišek, ki me je čakal že celo popoldne, a prav tisti hip, ko je prišel pulman je bil tako zaverovan v svoje cvetlice, da je preslišal trobko. Ko je prihitel, je mene videl, da grem že po drugi strani proti zavodu, ki ga imajo salezijanci v Juninu, kjer je tudi cerkev in župnišče, dom našega rojaka č. Ludovika Perniška.

Prijazna dolina, tisti mesec polna zelenja, ko sem jo videl jaz, gorato ozadje, cvetoči višnjevi vrtovi in ljubeznjivi obraz dobrega prijatelja, rojaka in duhovskega sobrata, vse to mi je pričaralo vtis mojega doma, tako da sem se počutil čisto nekje drugje, kot navadno v tej deželi. Ko sem se otresel prahu in umil sva sedla in si ob toplem čaju imela mnogokaj povedati.

"Ne veste gospod Janez, kako mi je hudo, da vam ne morem postreči z mojim avtom, kakor sem želel. Toliko časa sem vas vabil in upal da vam bom lahko pokazal kaj lepote te dežele, sedaj sem pa — bos", je potožil g. Ludovik. Ima namreč avto, toda gumiji so se izrabili in novih ne more dobiti nikjer. Kaj vse sem si prizadel tudi jaz v Buenos Airesu, da bi mu napravil veselje, če bi mu pripeljal gumije, pa je bilo tudi brezuspešno. Ko bi vedel za to mesec preje, bi že kako, toda zvedel sem prepozno za skrb, ki je trla prijatelja, ko je čakal mojega obiska.

Ogledala sva si nato njegov cvetličnjak. Kar obstal sem. Kdo bi si mogel misliti, da najdem tako bogatega cvetja tamkaj in v tem letnem času, v začetku

Un aspecto panorámico de Neuquén, territorio poco poblado, muy accidentado y lleno de bellezas naturales.

oktobra . . . Primule, fajgelčki, fuksije, geranije, nageljčki in kdo ve kaj še vse. Seveda ima tudi cvetličnjak pod zaprtim steklom! . . . Nisva bila še tam dve minuti, že so naju prekinili, da želi govoriti neka gospa z gospodom Ludvikom.

Bila je gospa komandanta regimenta, ki je prišla po cvetlice. "Tiste, veste, ki so bile v nedeljo na oltarju" . . . "yo me las comi con los ojos" . . . In je kar takoj našla iskane rožice, katere naj bi krasile njen dom.

Cvetličnjak, vrt, sadovnjak, vse nosi sledove neutrudnega dela in spretno roke gospoda Ludovika, ki je večji del leta indijanski misijonar, na potovanju po oddaljenih dolinah, kjer žive še indijanski araukanci in tudi beli ljudje raztreseni po estancijah in naseljih. Tiste tedne ko je doma, pa posveti velik del svojega dela rožicam in vrtu, gospodinjstvu in gospodarstvu kot praktičen Kranjec, ki vse ve in zna od kovaškega in kolarskega dela pa do priprave kislega zelja in klobas, ne le v loncu in na krožniku temveč tudi v zelniku, v svinjaku in v kadi ter sušilnici.

Njihova kapelica je kaj skromna, toda prelepa in snažna. Tudi to je zasluga gospoda Ludovika, ki je sam preslikal in prebarval stene in svetnike, okusno preuredil notranjost kapele in s svojo ljubeznjivostjo dosegel od dobrih ljudi tudi denar za nabavo novih potrebščin.

TI NEHVALEŽNI PURANI!

Res ni imel gospod Ludovik v uporabnem stanju svojega voza, toda imel ga je pa komandant vojske in tako je preskrbel za naslednje jutro avto, ki naju najpopelje v 50 km oddaljeni San Martín de los Andes, ki leži v sredi gorovja, pod ledenim Chapelkom. Prav po vojaško je bilo vse točno na red. Tudi šofer in njegov spremljevalec v uniformi, da sva se vozila kot kaka internacionalna diplomatska gosta. Malo grozeče je bilo jutro in kar hladno, tako da sem se tesno zavijal čeprav sem bil precej oblečen. Čez reke in potoke, po ovinkih, po slikovito speljani cesti tesno nad reko Chimehuin in spet čez mostove in preseke smo drveli in plašili ovce in noje. Če bi bila žival kot zlohoten človek, bi gotovo pomežikovalo posumile: gotovo sta kakšno nelepo ukanila ta dva gospoda, da ju peljejo v takem spremstvu . . . Toda ovce in krave nimajo v srcu hudobije, zato so se nam spoštljivo umikale s ceste, če smo jih slučajno zalotili tam.

Tukajle je razvodje, je pokazal gospod Ludovik. Semle teče potoček ki gre v Limay in v Atlantski ocean, tale tukaj pa teče v jezero Lacar in naprej v Tihi Ocean. Prav tedaj se je nagnila cesta nizdol in smo drveli po strmih ridah niže in niže, dokler se ni na koncu ozke soteske odprla dolina, v kateri se je naselilo mestece na koncu jezera Lacar, sredi razkošnih gozdov, ki pokrivajo strma pobočja gora in gričev. Nenadno smo bili tako sredi najbolj slikovite argentinske zemlje, kjer najde človek naš Bled, Bohinj, Tržič in drugo lepoto naše gorate Gorenjske.

Najprej smo se pognali tja, kjer sem slutil da dela naš rojak Dečman Gustelj. Nismo se zmotili. Bil je zatopljen v svoje delo v kasarni, kjer inštalira centralno kurjavo, ko ga je pozval tovariš, katerega smo zunaj našli . . . Saj je vedel da imam priti, toda imel je drugače preračunano. Kar hitro se je oprostil in prisedel, da se popeljemo v nekoliko oddaljeno mesto.

Tam pa takoj naprej, da najdemo še enega rojaka. To je gospod Gregor Recelj, cistercijanski duhovnik. Zastonj smo mu razbijali na vrata. Brezuspešno je bilo iskanje po vasi. Saj mora biti doma, tako so ljudje zatrjevali. Zato sem še enkrat poskusil in sicer na malih vratih. Vonj pražene čebule mi je pokazal pot na-

SV. CIRILU IN METODU

KNEZ KOCELJ IZGINE

Dr. Grivec pravi: "Mogoče je, da je Kocelj umrl naravne smrti ali da je padel v boju. Vendar je bolj gotovo, da so Nemci nad njim izvršili svojo grožnjo."

Čeprav se je Metod sam umaknil pred spletkami nemških nasilnikov na Moravsko, so ostali v Koceljevi kneževini njegovi učenci, ki so po njegovih navodilih poučevali slovensko ljudstvo in ga utrjevali v dobrih delih, zraven pa tudi v slovanski usmerjenosti. Politiki in namenom nemških posvetnih in cerkvenih knezov je bil seveda ta Metodov upliv na poti. Da bi ga popolnoma preprečili, so se morali znebiti Kocelja, zvestega prijatelja in idejnega pristasa. Najugodnejša priložnost zato se jim je nudila, ko so sklenili mir s Svetopolkom.

Ta se je bil sicer že leta 870 zvezal z Nemci, ko je izdal svojega strica Rastislava, ali kmalu se je prebrisanec premislil. Leta 871 so se namreč Moravani uprli Nemcem in si postavili kneza domače krvi Slavomira. Z velikimi in naglimi uspehi so osvobodili moravska tla. Nemci so poslali proti njim močno vojsko in jo podredili Svetopolkovemu vodstvu. Ta pa, videč v moravskem pokretu ugodno priložnost zase, je Nemce preslepil in se je postavil na stran borcev za neodvisnost moravske samostojne države. Nemci so bili prisiljeni pogoditi se z njim in so končno priznali neodvisnost Moravske proti plačilu letnega davka. Svetopolka kmalu vidimo na čelu mogočne, še povečane moravske države, ki je obsegala razen prejšnjega ozemlja še Češko in velik del današnje Ogrske do takratne bugarske meje. Ta mir med Svetopolkom in Nemci je bil sklenjen v letu 874, v istem letu, ko preneha vsako zgodovinsko poročilo o našem Kocelju.

Svetopolk je bil silen vojskav in nad vse spreten vladar, a za versko in prosvetno Metodovo delo ni imel razumevanja. Tudi ni bil prav nič izbirčen v uporabi sredstev, ko mu je šlo za dosego določenega uspeha. Zdi se, da tudi njegovo družinsko življenje ni bilo kar nič vzorno. Gotovo mu radi teh njegovih napak Metodova strogost ni bila prijetna in prav razumljivo je tudi, da Rastislavov izdajalec ni mogel biti naklonjen apostolu, ki je bil prisel na Moravsko po prav posebnem prizadevanju pokojnega kneza, ki mu je bil ostal do svoje smrti plemenit pokrovitelj in vdan prijatelj.

Računati je pa moral Svetopolk z izrednim uplivom Metodove osebnosti med narodom, zato se mu po njegovi vrnitvi iz nemške ječe ni drznil delati odkritih težav in neprilik.

Nasproti Kocelju pa ga niso ovirali podobni oziri. Zato po mnenju nekaterih zgodovinarjev ni izključeno, da je on sam, kakor je bil pred leti izdal lastnega strica, sedaj izdal

prej do kuhinje, kjer sem našel iskanega pri polnem delu. Nič ni bil v zadregi, marveč takoj menil, da bo treba pristaviti večje lončke, da bo za tri. Pa z g. Ludvikom sva imela drug načrt in tako je moral on z nami. Saj smo bili že povabljeni. Gustelj je prevzel na skrb obed. Mi smo pa imeli še nekaj časa, zato smo pohiteli z avtom gori v breg po cesti ki pelje v Bariloche in se dvigne visoko v gore od koder je prekrasen pogled na jezero in na vas ter tja v daljo na gorske velikane, ki so nanizani vse naokrog.

Ob eni je bila napovedana ura kosila. Gustelj stane pri dobri družini, ki nas je z veseljem sprejela. Čeprav nepričakovano, je gospa takoj imela vse na red in nas ljubeznjivo sprejela. Prav tako tudi gospodar, vesel obiska, ki so ga pričakovali. Ni se pa tako ljubeznjivo obnašal puran, ki mu je menda kdo po-

8. marca je obletni dan smrti rajnega g. Jožeta Kastelica. Ta dan bo pri sveti Rozi sv. maša v njegov spomin.

El 8 de Marzo se cumplirán 6 años de la trágica desaparición del R. P. José Kastelic, en la ascensión del Aconcagua. Sus restos descansan en el Puente del Inca, donde le fué levantado un monumento el 8 de febrero de 1942, acto que recuerda la presente foto.

in izročil Nemcem tudi Kocelja, ali da je pri nasilju proti temu vsaj sodeloval.

Kakšna razlika med Koceljem in Svetopolkom! Knez Kocelj je krščanstvo jemal silno resno, tako da se je v svoji gorečnosti, najbrž na Metodov nasvet, obrnil še celo do papeža z vprašanji, kako naj bi se pospeševala čistost družinskega življenja v njegovem narodu. Iz ohranjenih odlomkov dveh njemu namenjenih pism papeža Janeza VIII. izvemo, da mu je ta odgovoril, naj skrbi za strogo izpolnjevanje cerkvenih določil glede svetosti in neločljivosti krščanskega zakona.

Kaj se je tedaj zgodilo s tem našim plemenitim poslednjim slovanskim knezom, ne vemo. Gotovo je, da so leta 874 v njegovi Panoniji zopet zagospodovali Nemci. Salzburski nadškof Teotmar dejansko zopet vrši v teh krajih nadškofovsko oblast, in sicer osebno. V istem letu je namreč posvetil v Ptuj cerkev, ki jo je tam postavil neki grof Čozvin.

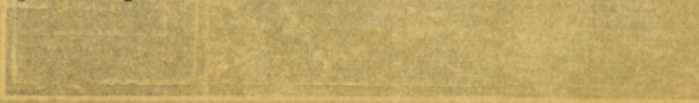
Zgodovinar Milko Kos pripisuje nasilni odstranitvi kne-

vedal od kod sem doma, ker je rentail proti meni "rovtaar, rovtar, rovtar" . . . in se šopiril kot je pač puranom navada . . .

Ga vidite nehvaležneža, je smeje menil Gustelj. Mesto da bi se vam prav lepo zahvalil, da ste prišli tako nanaglo, pa takole . . . Grdoba menda ne ve, da bi moral biti danes na krožniku, kjer bi se bolj vlijudno obnašal, če bi mi pravi čas vedeli, kedaj pridete . . .

Nevoljno je puran pogrkal dalje in se umaknil za hišo. Morda je zaslutil, da nevarnost še ni minila za vedno!

Med tem pa je vreme delalo tako kot zna tamkaj. Završalo je in besen veter nas je pričel bičati z ostrimi deževnimi kapljami, da smo se kar hitro spravili na toplo in k polni mizi.

za Kocelja veliko važnost: "Ko je Kocelj izginil, je propadla zadnja od tuje nadvlade neodvisna kneževina med Slovenci. Z njo pa začetki cerkve, ki je opravljala službo božjo v narodnem jeziku. Z njo tudi možnost razvoja posebne književnosti v jeziku, ki je bil po izvoru govor makedonskih Slovenov, toda ni mogel pri takrat še slabo razviti diferenciaciji jezika Južnih Slovanov delati panonskim Slovencem nikakršnih težav. Mnogo obetajoče začetke duhovnega in književnega edinstva Južnih Slovanov so zatrla politične intrige in prilike.

Slovanska nadškofija je odslej omejena na Svetopolkovo Moravsko. Salzburški vladika in passavski škof zavzameta zopet svoje postojanke med Donavo in Dravo. Politično zavezništvo, cerkveno-upravno zedinjenje in nacionalno-teritorialni stiki med severnimi in južnimi Slovani so razbiti. To je bilanca nemško-moravškega miru iz leta 874.

Nemški dotok se zopet vrže na panonska tla. Bavarske cerkve in duhovniki ponovno pridobivajo, širijo in utrjujejo svojo panonsko posest. Blatograd, ustanova in stolica Pribine in Koclja, s svojimi cerkvami in dvori, ni izgubil na svojem pomenu, pač pa celo pridobil kot ena prvih utrjenih postojank na vzhodu. Vrnivši se nemški oblastniki se radi mude v kraju, ki se ponovno imenuje grad (urbs). Vrhovni upravitelj vzhoda in z njim Spodnje Panonije postane zopet Karlman, sin kralja Ludvika Nemškega. Kot poprej ste Panonija in Karantanija in s tem ogromna večina takratne slovenske zemlje združeni pod enotno upravo prefekta na vzhodu.

IZ LOKVE NA KRASU je prišlo več novic. Pismo je prejela Marija Frankovič od sestre Fani por. Stopar iz Lipice pri Trstu, kjer je njen mož delal v znani žrebčarni. Sporoča, da njenega moža Andreja ni od nikoder. Pred 2 leti je moral peljati na Nemško 179 žrebcev. Sedaj pa ni več od njega glasu. Ona živi od tega da pere in lika Angležem, ki tamkaj sedaj gospodarijo.

Tonček Peckov ni več živ. 2 uri pred prihodom partizanov so ga Nemci ustrelili in starega Jožeta Močnikovega, enega Kučetovega in 17 letnega Mohorjevega. Pokopani so bili 1. maja 1945.

IZ MALOVŠ PRI ČERNICAH. Prijela gospa Bernarda Podgornik por. Ličen, od svoje sestre Valerje. Pisano 21/11. 45. Ajdovščina.

Predraga Bernarda in cela tvoja družina:

Popisati Ti ne morem veselja, ko smo prejeli tvoje pismo po dolgih letih. Samo žalost nas je obšla da ni mogel čitati pisma naš dobri pokojni tati, kateri spi pod zemljo že od 13. julija 1945. Koliko je mislil na vse vas in pravil zmeraj, da Vas ne bo več videl. Kakor da bi čutil. Umrl je lepe smrti. Pri niem smo bili Mama, Lojze, nevesta Pavla, otroci in naši sosdje. V družbi vseh je mirno izdihnil. Uboga naša Mama je bila noč in dan pri njem, tako da mu ni nič manjkalo. Mama vedno joče, da je ne moremo potolažiti.

Naš ljubi tata je bil na mrliškem odru med samim cvetjem; tako svalepo napravili vse nevesta Pavla in jaz. Imel je mnogo vencev. Pogreb je bil v veliki množici. Gospod mu je zelo lep nagovor napravil na grobu, da je vse jokalo. Povdarjal je, da najboljšega moža iz fare smo izgubili. Potem pa še partizani so mu izkazali čast in zložili eno točko v časopis da so izgubili starega aktivista, kateri je v svoji visoki starosti pomagal toliko naši vojski. Bog naj mu da večni pokoj!

Dosti je pretrpel in predelal, naš nad vse dragi, nikdar pozabljeni tata.

Sedaj pa malo o našem trpljenju: Tukaj smo toliko pretrpeli, da se čudimo, kako smo živi. Pa vsaj to zadoščenje imamo, da smo zmagali. Lojze je bil 33 mesecev partizan, prostovoljec že od 12. februarja 1943. Takrat je pobegnil v gozd. Trpljenje je bilo grozno, nepopisno, trpljenje kot Kristusovo, in to je bilo skozi vso borbo. Jaz sem bila 7 mesecev v izozdu; drugače pa vedno se skrivati; tudi iečo sem poskusila in marsikaj. Ubogi Lojze, koliko jih je prestal, tudi ranjen je bil. Zadaž za brdom od Viktorja, so ga fašisti. Jaz sem jim ušla. To je bilo ponoči, ko sem nesla jesti. Potem si je zlomil nogo in roko v partizanih. Vse to je trpel. Hvala Bogu da je živ ostal, saj dosti bratov pokriva naša zemlja, kateri so šli za pravico.

V teh letih je Lojzetu umrl mali sinček Zdravko. To je bilo v začetku vojne, ko je bil še on doma; in kadar je fašizem prepal, je naši nevesti avli in Lojzetu štorčja prinesla eno lepo hčerko. Ime smo ji dali Zmagica. Nadalje Vam naznamim imena naših padlih nepozabljenih borcev za Svobodo: Lojze Brecljev, Rudolf Firštov iz Malovš; Viktor Nedalev, Ferdo Kovačev, Stanko Oigovej, Evgen in Albert Juškov iz Gojač. V tem času so umrli doma: Jože Krkočev, Francka Stroleva iz Kola, stari Vrč in več otrok. Viktor, tvoja teta Lojza iz Gorice je tudi umrla leta 1943, meseca aprila.

Tukaj je sedaj pomanjkanje vsega, velika draginja; letna je slaba da nismo pridrali nič; hlevi so prazni, si morete misliti, da po tolikem času vojne gre vse hkratu, tako da ne vemo kako začeti. Če vam je mogoče kaj pomagati, Vam bomo hvaležni. Sedaj nas lahko pridete obiskat. Tukaj je sedaj lepa naša svobodna zemlja, za katero smo toliko pretrpeli. Kadar pridemo skupaj si bomo vse povedali.

Sprejmite najlepše pozdrave in poljubov vsi skupaj.

"Dvoje velikih pokretov devetega stoletja, vstaja Ljudovita Posavskega in slovanska politika kneza Kocelja, stoji pod križajočimi se vplivi zunanjih sil, ki ju usmerjajo in odločajo. Strle so Kocljevo državico, zadnjo svobodno kneževino Slovencev."

In dr. Grivec zaključuje odstavek, posvečenega knežu Kocelju, s sledečimi besedami: "Verjetno je, da je s Kocljevim sodelovanjem sveti Metod, več panonskih Slovencev vzgojil za duhovnike in da so Ciril-Metodovi učenci še po Kocljevi smrti v Panoniji ohranjali Ciril-Metodov nauk in spomin. Gotovo je, da sta sveti Ciril in Metod, po Kocljevi zaslugi postala apostola, ljubitelja in ljubljenca panonskih Slovencev. Z globokim umevanjem velikega Ciril-Metodovega apostolskega dela si je Kocelj zagotovil častno mesto v naši domači zgodovini."

TRST IN PRIMORJE NA VRSTI. Jugoslovanske oblasti so zbrale znatno vojno silo na primorski meji v dokaz neuklonljive volje, da Jugoslavija ne odneha od svoje pravične zahteve. Pa tudi Amerika je bojda zbrala velike pomorske sile v Jadrano, tako da je položaj precej napet. Med tem je pa komisija že pričela svoje delo, da ugotovi narodnostno pripadnost Primorske. Če imajo besede atlantskega pisma kaj resnega namena, potem je gotovo, da mirno lahko zaupamo, da bo tista zemlja naša.

Toda vsak dan se glasneje oglasa po časopisju beseda o internacionalizaciji Trsta in to se zdi da je zamisel Amerike in Anglije. V mesecu majniku bo glede Primorske rečena neka odločilna beseda.

Sporočam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je naš predobri oče, tati in stari oče

FRANC PODGORNIK

v Malovšah na Vipavskem, star 84 let, za vedno zatisnil oči, 13. julija 1945.

Stopil je med prvimi iz naših krajev v Argentino, že leta 1887, in se po treh letih zasluzka vrnil domov. Bil je svoj čas podžupan, župan in eden prvih borcev za osvoboditev naše domovine. Z njim je padel najstarejši hrast veleznega starega Matijevega rodu. Za njim žalujejo: soproga Viktorija raj. Koron.

Sinovi: Franc in Lojze. Hčere: Pavla por. Zucconi; Gizela por. Podgornik; Pepca por. Satej; Bernarda por. Ličen in Valerija.

Zetji in Snahne: Calisto; Lojze; Joško in Viktor ter Fani in Pavla.

Vnuki in Vnukinje: Fani in Franc; Graciela in Angelica; Ivan; Evgen in Suzana; Anita in Karmen; Cvetka in Zmagica.

Naj mu bo lahka domača osvobodena zemlja, za osvoboditev katere je pripomogel z vsemi svojimi močmi do zadnje ure!

K sv. Maši za rajnega 24. marca pri sv. Rozi ob 12 uri vabijo:

ŽALUJOČI OSTALI.

Buenos Aires - Malovše.

IZ ROČINJA. Srednja vas je dobila vest rojak Klemenčič, da je doma umrla mati.

El Congreso Eucarístico de Punta Arenas

Un rincón, poco conocido, casi el confín del mundo, fué elegido para el IX congreso eucarístico nacional de Chile. Es Punta Arenas, centro de la Provincia Magallanes.

Fué arriesgado, elegir un lugar tan remoto y tan poco poblado, ya que su población apenas sobrepasa los 50.000 habitantes en un territorio inmenso y con malas comunicaciones. Con el resto de Chile, Magallanes no tiene otra comunicación que los barcos, hoy día escasísimos, pues Chile perdió un número notable de buques y dispone ahora apenas de uno mensual para el viaje hasta Punta Arenas. Camino por tierra no hay. Sólo puede irse a través del territorio argentino, desde Bariloche hasta Río Gallegos.

Mejores comunicaciones existen con la Patagonia Argentina, un buen camino y servicio regular casi diario.

Además de los inconvenientes de las comunicaciones y de las molestias fronterizas debe superarse también la inclemencia del clima y la preocupación de hallar adecuada habitación en una ciudad que apenas dispone de capacidad para un centenar de huéspedes, ya que nunca mucha gente va allí a la vez.

Cualquiera puede comprender los dolores de cabeza que causaron estos problemas a la comisión organizadora y no cualquiera podría creer qué admirablemente han quedado solucionados todos ellos; pues llegó un millar de peregrinos de afuera y todos hallaron alojamiento cooperando en eso todos los propietarios de casas.

Fué Jesús que coronó los nobles esfuerzos con un éxito inesperado en todo sentido.

LOS REPARATIVOS.

Magallanes se gloria como lugar "donde Chile es más Chile" . . . Mirando el mapa uno se sorprende por tal expresión, pero la historia la confirma. Fué en ese lugar y en 1520, 1 de nov. donde pisó el primer europeo la tierra Chilena. Fué Magallanes. Y más todavía. A esa región le corresponde el título "eucarística", pues allí se rezó también la primera misa en el suelo Chileno el mismo 1.º de nov. de 1520.

Estos hechos contribuyeron poderosamente a entusiasmar a la población de Punta Arenas (35000) y de toda la región, lo que no es cosa fácil ya que en ese clima frío y con la mezcla de eslavos, españoles, chiles y otros, la gente no se mueve fácilmente.

Se formaron comisiones de todos los grupos, entre los cuales se destacó la Colectividad Yugoslava, bien numerosa; con los hijos y nietos, ya allí nacidos, cuenta con más de 10.000 personas. El alma de este movimiento fué el P. Martín Maroša, sacerdote salesiano, joven y de incansable acción, también yugoslavo y muy querido entre todos los connacionales, presidente de la Comisión S. Turina.

Se encargó este grupo del adorno de la calle principal, lo que realizó con gusto artístico. Llamaron especialmente la atención unos quioscos, dedicados a los insignes recuerdos eslavos históricos, de San Cirilo y San Metodio y de las luchas contra los turcos, como también las guiraldas tejidas con ramitas.

También el constructor del templete fué yugoslavo: Zvonimir Borić, hermano del Padre Vladimiro Borić, el primer sacerdote magallánico.

En la plaza, frente a la Iglesia María Auxiliadora, se levantó una alta cruz, imitación de la que se yergue sobre el punto más sur del Continente en el Cabo Froward, que fué el centro del templete eucarístico, parecido al que vimos en Buenos Aires en 1944.

Hubo unos cuantos actos preparatorios entre los cuales se destacaba también uno de la coactividad Yugoslava, el

3 de febrero, con una misa solemne. Se esperaba para esta fecha la llegada del capellán P. Juan Hladnik. Por los inconvenientes del pasaporte no pudo llegar, pero la ceremonia tuvo igual pleno éxito gracias al P. Maroša, quien se hizo cargo del sermón. La basílica, repleta de bote en bote, se estremecía de entusiasmo al oír su palabra y sus cantos y correspondía con el mismo entusiasmo que durante todo el congreso.

VIENEN LOS HUESPEDES.

El tiempo en Magallanes es muy inestable. En pleno verano pueden venir nevadas. No hemos tenido el gusto de verlas, pero el día 5 de febrero, fué tan frío que, por poco, la lluvia se convierte en una nevada.

Ese día empezaron a llegar los obispos. El primero fué Mons. Esandi. No impidió la lluvia el tributarle un acogimiento calurosísimo con la banda, apiausos y cantos.

La mañana siguiente llegó el barco "Alondra" que trajo 500 peregrinos del norte con 6 prelados. Fué también la banda de Concepción que luego tuvo el papel principal en todos los actos.

Por la tarde, 6 de febr., se esperaba la llegada del legado pontificio, nuncio apostólico mons. Mauricio Sivani. Debía llevarlo un hidroavión Catalina desde Puerto Montt (2000 km). El tiempo fué tan violento que tuvo que volver el avión y no hubo más remedio que abrir el Congreso sin la presencia del legado. Abrió el Congreso el vicario apostólico de Magallanes, Mons. Pedro Giacomini, alma del Congreso.

Desafiando un frío que nos entumecía las manos, asistió un público de 5 mil personas, documentando así el entusiasmo, con el cual se preparó al congreso.

A la mañana siguiente afluía más gente, especialmente notada fué la comitiva que llegó desde Puerto Natales (8 horas de camión) cuya llegada fué un triunfo para todo Punta Arenas.

Supimos esa mañana que ya salió de Puerto Montt el legado pontificio y con él varios prelados, cuya llegada fué anunciada para las tres. Un viento furioso levantaba olas embravecidas en el puerto, donde se reunió un público de 8 mil personas, espectáculo, allí jamás visto, para aclamar la llegada del legado pontificio. A las cuatro apareció entre ensordecedores aplausos el esperado hidroavión, que demoró luego casi una hora dando vueltas y buscando momento y lugar propicios para acuatizar. Fué una dura prueba para los marineros el hacer frente al peligro del furioso canal Magallanes; demoró 2 horas el desembarco de los pasajeros, duramente probados en el viaje más difícil que tuvo aquel hidroavión. Asistieron en total 12 obispos al Congreso, entre ellos uno también de Perú y Uruguay.

EL DIA DE LOS NIÑOS.

Esa tarde fué consagrada a la preparación de los niños, especialmente los de la Primera Comunión y la mañana siguiente tuvo lugar la ceremonia más emocionante, la de la misa y Comunión de los 1500 niños, entre los cuales se destacaban 500 con su traje blanco. Fué un día hermeso de sol con una calma increíble, luego de varios días tan tormentosos, una evidente señal de la bendición especial de Jesús para el Congreso. Grandemente nos preocupaba, como podría darse la Comunión en medio de las fuertes ráfagas, que no paraban un momento, y he aquí, que al llegar la misa a la consagración, se calma el aire como para recordarnos la escena evangélica del temporal que aplacó Jesús en el lago de Genezaret.

1500 niños y unos 6 mil mayores, presentes y 3000 comuniones registró el altoparlante.

Luego siguió un desfile magnífico de la juventud, salu-

Jando al legado pontificio y altos prelados que aparecieron sobre el balcón de la intendencia, frente a la plaza principal, llena de la juventud, entre los cuales figuraban también los exploradores argentinos de San Julián y Río Gallegos y alumnas de colegios de los mismos pueblos argentinos, presentes con sus banderas, haciendo así honor a la Argentina.

EL ACTO YUGOSLAVO

La Colectividad Yugoslava organizó este día en el magnífico Hogar Yugoslavo un "coctail" en honor del legado pontificio, de los prelados y del padre Juan Hladnik.

Fué un acto magnífico. No sólo las entusiastas palabras del orador, cónsul yugoslavo, sino la presencia de un número tan respetable de hombres yugoslavos, entusiasmó al legado sobremano, lo que expresó con una palabra inolvidables para los que lo escucharon. Por la propaganda mundial, que tantas calumnias levantó contra los yugoslavos, no se esperaba un acto semejante y "helos aquí a esos yugoslavos, tan amables, tan dispuestos para todo lo grande y santo. Tuve que llegar hasta el confín del mundo para conocer a los yugoslavos y me congratulo de éso y recordaré con alegría este acto. Conservad pues la fe de vuestros antepasados que tan valientemente han conservado el Evangelio, luchando por toda la Europa cristiana contra los enemigos de la cruz".

Se recordó también un hecho curioso. La bandera chilena tiene los mismos colores que la yugoslava y mientras en la bandera tiene un campo dividido entre el color azul y blanco, resultó para el escudo del Congreso el reparto de colores la bandera yugoslava. Con razón lo poníamos pues los yugoslavos con más cariño todavía.

LA MISA DE HOMBRES.

La mañana del viernes tan hermosa fué demasiado. Por eso empezó a llover otra vez y el acto de la tarde se realizó bajo paraguas. Nadie se retiró. 3000 personas resistieron la lluvia. Pero la mañana siguiente fué imposible realizar los actos en campo abierto, por eso se celebraron los organizados para mujeres en las iglesias y los salones.

Pero la lluvia de la mañana no fué más que para preparar más magnífico el acto nocturno de la procesión de antorchas y de la misa de hombres. Toda la calle Bories y la plaza principal, hasta la plaza del Congreso fué un mar de luces que justo a la medianoche llenaron toda la plaza y las calles vecinas.

Se calcula más de 15.000 personas presentes, mayormente hombres que, antes de comulgar, hicieron solemne profesión de fe. Hubo unas 5000 comuniones en esa misa y con una gracia especial divina fué concedida la calma durante la distribución de las comuniones a cargo de 24 sacerdotes.

El domingo 6 de febrero fué interminable el gentío que confesaba y comulgaba. La inmensa mayoría de la población aprovechó los días de la gracia y se reconcilió con Dios, quizás luego de largos años de errar descarrilados. . . . Cuántos milagros de la gracia divina se han realizado en esos dos días, tan grandes para Magallanes!

EL ACTO FINAL

También la solemne misa del domingo fué grandiosa como la alocución del legado pontificio, pero el acto que superó a todos fué la clausura.

El desfile salió desde el puerto, llenando unas 20 cuadras de largo. Banderas, estandartes, músicas, cánticos, oración, piadoso recogimiento, el ruido de los filmadores, las corridas de encargados del orden y de los fotógrafos. . . en la procesión se destacó el grupo argentino, de unos 300 representantes, de Córdoba, Rosario, bien pocos de Buenos Aires. . . Poderosa atención llamó un grupo de indios

Onas, habitantes autóctonos de Magallanes, hoy ya a punto de desaparecer.

Ese enorme río de gente afluyó hacia la plaza Eucarística que quedó al final repleta y varias cuadras de las calles vecinas se llenaron con los que en la plaza no cabían.

En un magnífico ostensorio, regalo de argentinos, realizó Jesús la solemne procesión, para recibir luego la consagración del pueblo chileno, un acto fantástico para la más austral ciudad del mundo.

Se calcula en 30.000 mil el número de los presentes en ese acto final, mayor a los cálculos de los más optimistas.

Fué un domingo de Ramos para Magallanes y puede decirse también de Pentecostés. Ojalá que en todos perseveren los nobles propósitos hechos en este día.

Ali ste si že preskrbeli GREGORČIČEVE POEZIJE.

Za 4.— Š dobite krasno knjigo, ki Vam bo dragocen spomin. Tale sličica, delo gdčne. Vande Čehovinove, krasí poezije.

PROŠNJA LE ENA!

Jezero blejsko v naši Gorenjski
z lepim otokom in cerkvice malo —
tople občutke v duši slovenski
zbuja spomin ta na zemljo predrago!

*

"Š stropa tele cerkvice
čudovita vrv visi
kdor zveni mu tri želje
Mati božja izpolni."

Tujcu deček govori,
na vso moč pri tem vesla,
k tisti zali cerkvi
na otoku ga pelja.

Dečkovi preprostosti
mož neverno se smehlja,
davno že je izgubil
vero v dobrega Boga.

Tajna ga boleš težji,
žalost ga povsod spremlja,
vendar da za njim zveni,
gre za mladim dečkom tja.

Ko iz cerkve sta prišla,
jima kar oči žare,
tujcu zdi se, da smehlja
vsa zdaj lepša zemlja se.

Mati božja uslišala
tri obema je želje,
vsaj je vsa dobrotljiva
in nebo je njeno vse.

Romal, ah, rad bi
k cerkvi stari
pa pozvonil bi, Marijo pozdravil,
da izpolni mi, srce kar želi!

Silo čarobno da dá mi Gospod,
isto po cerkvah imeli vserod
moč čudovito zvonovi bi vsi,
kar po slovenski nam zemlji pojó!

Vsak njih udar
kakor duš naših krik.
naj bi do Tebe prodir vse v nebó,
naroda kakor nevzdržnega vik
v bronastem zboru molitev le ena,
prošnja le ena, Ti Blagoslovljena:
"Rod moj naj v Tvoji ljubezni živi!"

*

Zvonite, slovenski zvonovi!
Mogočni vaši glasovi
molijo naj, Marijo roté:
"Bratje naj naši v slogi živé!"

David Doktorič

IŠČEM PEKA, oficiala. Če mogoče Slovenca. Javiti se je v: Italia 748, Villa Ballester. Colectivo in mikro pusti 2 kvadri proč.
Jožef Majeric.

NEKAJ ZA STARIŠE

Prijatelji mladine! Pišite mladostnim osebam v spominsko knjigo namesto plehkkih verzov — naslednji opomin:

Obzdavaj svoje oči, da jih ne premoči, grešna radovednost; zapiraj ušesa, da jih ne umaže in oskruni nespodobno besedovanje; predvsem pa se zavedaj, da je znak slabe, omahljive volje in da si omadežuješ značaj, če bi zmagoval v tebi grešni nagon, če bi telesna slabost ukazovala volji. Utruj voljo zoper vse pohotne napade!

*

Hudobni svet, ki je najuspešnejše orodje v rokah "lažnika od začetka", si skuša pomagati na vse načine, zlasti pa z lažnivimi publicami, ko gladi pot grdi pregrehi, ko vabi mladino na pogubno pot nasladja.

Naj navedem nekaj takih public:

Pohotni pustolovci imajo navado govoriti:

"Kaj se brigaš za mračnjake, ki ne privoščijo nikomur nič veselja in uživanja. Mlad človek naj uživa, saj je samo enkrat mlad!" — "Sramežljivost je samo predsodek otroške dobe." — "Narava je neizprosna v svojih zahtevah; železna potreba je gluha za vsako postavo..."

Takih in enakih zapeljivih "nazorov", ki služijo mehkužnim in okuženim veterinjakom, da se izgovarjajo radi nasladnega življenja in da zavajajo v grdo mlakužo še druge, pač ni treba posebej zavračati; obsoja jih zdrav razum, ki vsakomur pove, koliko so vredni tisti, ki jih valjajo po svojem umazanem jeziku. To niso "nazori", marveč pretkane in drzne laži, pa naj pridejo celo iz ust kakega zdravnika. Taki "nравstveni" nauki morajo človeka le poživiti in ga pravno zastrupiti.

Zavarujmo torej mladino pravočasno zoper vse nevarne muke, ki vodijo v razuzdanost. Srečno in blagoslovljeno starost zagotavlja le neskalska in neoskrunjena mladost. "Mladenič, vajen svoje poti, tudi v starost z nje ne stopi."

PRIJATELJSTVO.

"Zvest prijatelj je močna bramba; kdor ga je našel, je našel zaklad. Z zvestim prijateljem se nič ne meri; teža zlata in srebra ni nič vredna proti ceni njegove zvestobe." To pohvalo zvestega prijatelja beremo v sv. pismu, Sirahova knjiga 6, 14.

Prijateljstvo! (V mislih imamo najprej prijateljstvo med osebami istega spola.) Mikavna, dragocena beseda! Toda vsako prijateljstvo ne zasluži pohvale in priznanja, zlasti če nima korenin v poštenem srcu. Prijateljstvo mora biti nesebično, iskreno, zanesljivo. Sv. pismo imenuje prijateljstvo "zaklad". Ta se pa ne pobera kar tako na cesti. Zato pač če išče n. pr. mla-

denka prijateljico, ne sme biti zadovoljna s prvo delkico, ki se ji prikupuje, marveč naj počaka, da se prepriča, če je dotična oseba odkrita, verna, nравstvena, značajna če je vredna njenega zaupanja.

Ako pride mlad človek v neznan kraj na delo ali v službo, naj pretehta vse ljudi, ki je prisiljen z njimi občevati, najprej po notranji vrednosti. Napravi naj si trezno sodbo, potem se le naj ukrene, kar bo zanj najbolje. V takem slučaju je vselej dobro, če človek ni preveč zaupljiv, dasi pravi nравstveno pravilo: "Imej vsakega človeka za dobrega, dokler se ne prepričaš o nasprotnem".

Po čem pa sodimo vrednost človeka? Vrednost bližnjega spoznamo že po govorjenju; saj pravi pregovor: "Česar polno je srce, rada usta govore." Po tem pravilu spoznavajmo notranjost človekovo. Ako je govorjenje bližnjega opolzko, neukusno, bodimo prepričani, da je srce spačeno. Kdor n. pr. z opravljanjem ali celo obrekovanjem jemlje čast drugim, ni vester človek; takemu ni veliko zaupati. Ako kdo ponuja in vsiljuje pohujšljive knjige, časopise, je brezvestnej; treba se mu je izogniti!

Da občevanje z lahkomisljenimi osebami, četudi so istega spola ali v sorodstvu, ne obrodi dobrih sadov, izpričuje sv. Terezija, ki je zapisala to-le spoznanje: "Groza me je, če pomislim na vse hudo, ki nastane v mladih letih vsled slabe tovarišije. Če bi ne bila sama izkusila, bi ne verjela. Imela sem sestro, precej starejšo od mene. Videla sem na nji prav lepe čednosti, kajti bila je dobra in brez graje; a vendar se nisem od nje ničesar navzela. Pač pa so se v meni razpasle napake neke sorodnice, ki nas je večkrat obiskala. Mati moja je prav dobro poznala lahkomisljenost te sorodnice. Slutila je, da bi se utegnila od nje navzeti mladostnih slabosti tudi jaz. Zato je vse storila, da bi preprečila njene obiske; a bilo je zastonj... Brez vsakega dvoma je, da je občevanje s to osebo povzročilo v meni najžalostnejšo spremembo: Počasi je ugasnil v meni, kakor sem čutila, strah božji..."

Če sv. Terezija s tako žalostjo toži, ker je občevala z lahkomisljeno sorodnico, koliko bolj moraš skrbeti ti, ki nimaš take odgoje, da se zavaruješ pred nevarnostjo slabe in pohujšljive prijateljice. (Mlado Terezijo so starši pravočasno iztrgali nevarnemu vplivu ter jo poslali v zanesljivo vzgojevališče.)

Če mora biti mladenka izbirična pri volitvi prijateljic, kaj naj rečem o osebah drugega spola, ki se silijo kot prijatelji v njeno bližino? Starši in predstojniki bi ne storili prav, ako bi nikoli ne izpregovorili svarilne in poučne besede tudi v tem oziru!

25. MARCA obletnica smrti dobre SESTRE NILE. Sv. Maša zanjo bo pri sv. Rozi 19. marca ob 11 uri.

Sporočam rojakom in znancom, da je umrla 16. januarja v Mendozi moja dobra žena

† Pavlina Mahnič

V lepem miru in sreči sva živela v Puente del Inca in pozneje v Uspallati, kjer je obolela in po 20 dneh je lepo na smrt pripravljena izdihnila dušo. Doma je bila iz Jelšan.

Mnoge zahvale sem dolžan gospej Brozina, Štemberger in drugim, kakor vsem Slovincem v Mendozi, ki so mi bili v pomoč in tolažbo v času bolezni in smrti.

Ludovik Mahnič.

V Kojskem je v dec. 1944 umrl

† Anton Komavli

star 80 let. Priletnega starčka je strlo vojno gorje. Doma zapušča sina Antona. Tukaj pa želujejo za očetom Pierina por. Kumar in Katarina por. Obilič ter vnukinje.

Maša za rajnega bo na Avella nedi 24. marca.

Sporočam rojakom, da je moj brat

† Leopold Lakner

tudi zgubil življenje, v času vojne. Poročila ne povedo, kdaj se je to zgodilo.

Franc Lakner

Javljam žalostno vest:

brat † Mirko Rijavec, in

svak † Lojze Lavrenčič

sta bila ubita v boju za domovino že pred časom, a vest je šele sedaj prišla. Svak zapušča doma 2 otroka.

Solžno dolino je zapustil tudi v Črničah, Vipavsko,

stric † Ivan Rijavec

Tukaj žalujemo za dragimi: Viktorija, por. Furlan, svak Lojze Furlan in, podpisani

Stanko Rijavec

Bajo El Sol Libre

DECIMOSEXTO CAPITULO

Rado eligió el camino más peligroso para ir al valle. Mientras se deslizaba a través de la espesura y los arbustos, no le importaba el susurro, ni si se oía el ruido, al quebrarse las ramas bajo sus pies, o si revoloteaba algún pájaro asustado. Ardía su pecho y no pensaba sino en ella, para arrebatársela a las garras del perro Tuñús. Con inflamados pensamientos, soñaba que esa misma noche oiría su voz. La vería tal vez junto al fuego, cuando esté sentada triste y pálida entre las doncellas.

Cuando llegó a la cima de la colina y se soltó por la pendiente, terminó de pronto la espesura. Salió del bosque. Los pies se le enredaron en las ramas cortadas, que se secaban en el suelo. De ese lado, los hunos habían hachado el bosque. Se detuvo para decidir en la oscuridad hacia dónde seguir. Delante suyo sintió el ruido de los caballos que pacían, y más lejos, distinguió las fogatas y creyó ver a su alrededor algunas figuras movedizas.

¡Allá! era su meta. ¿Cómo? ¿Por entre los caballos? Tranquilamente pacía dispersa la caballada huno. Y sin embargo era su deber calcular por el número de animales la fuerza del campamento.

Se apartó del bosque abatido, donde el caminar se le hacía fatigoso por los árboles y las hojas, dispersos tupidamente por el suelo. Se volvió a ocultar en la oscuridad y se acostó en el límite del valle, hacia los fuegos. Con lentitud se aquietó el encogecedor anhelo por Liubíniza, venció la preocupación y el peso del deber sobre el blando sueño por Liubíniza. Voivió a ser juicioso y astuto. Se arrastró silencioso como un lobo hacia el valle, se hundió en el pasto y se deslizó como una serpiente, casi pegado a los caballos, hacia los fuegos. Trató de distinguir, entre las negras sombras, el número de animales. Pero no pudo. Recordó que antes de medianoche aparecía la luna; entonces podría revisar la la tropilla desde la colina. Se apartó del límite de los árboles bastante lejos. Entre los caballos no notó ningún sobresalto. No murmuraba ningún pastor, ni silbaba el guardián. Los hunos habían dejado los caballos sin guardián. A veces se levantaba sobre las rodillas, para observar los fuegos. Luego vió que se encendió otra hoguera, y otras más, toda una serie.

“¡Muchos guerreros!”, reflexionó y se arrastró aun más. Las dos manos sangraban, rasgadas y punzadas por las espinas. Más no le importó. No hacía caso si se pinchaba en algún agudo cardo.

Muy pronto se acercó tanto, que distinguió a los saltarines hunos junto a las fogatas. Percibió como un murmullo las conversaciones, y la grita.

“¡Están de buen humor! ¡Beben! ¡Los puedo sorprender tranquilamente!”

El joven se mostraba cada vez más temerario y valiente. Se levantó un momento y pensó cómo acercarse con facilidad hasta el fuego mayor. Junto a él vería a Tuñús y tal vez también a ella.

Se arrastró por el vallejo hasta el otro lado del bosque. Un pequeño arroyo corría por el declive. Rado cruzó el agua y se escondió en el bosque. Allí caminó rápido y sin temor. El agua acallaba sus pasos, llegaba hasta él, desde los fuegos, un murmullo cada vez mayor, risas y cantos. Tenía la mano sobre el uchillo y respiraba febril. Pensó si podría frenarse al ver a Tuñús, con Liubíniza a su lado, o si se arrojaría sobre él, y lo apuñalaría.

“¡Oh, Devana!” suspiró, “¡Dioses de mis padres, guádme!”

Al pensar esto, se encontró ante un claro. El fuego llegó hasta el borde del bosque. Inmediatamente se apartó y se ocultó detrás del tronco de un gran roble. De allí podía ver todo.

Los hunos asaban reses en el fuego, saltaban y bailaban, agitando gruesos cascots sobre las cabezas. Los pantalones peludos se revolocaban con los saltos, las largas, desgarradas figuras eran, junto al claror de sangre, aún más macabras.

“¡Como brujos!”, juzgó Rado.

En ese instante, se elevó una voz aguda, fuerte. Los hunos se detuvieron y callaron.

“Plunk-plunk, plunk-plunk.”

“¿Qué es esto? ¡Cuerdas! Y ahora una canción. ¿De quién es esa voz? ¡Oh, los diablos en tus barbas, Radován! ¡Ese eras tú! Esa es tu cítara. Tu voz. ¡Oh, Radován, padrecito!”

El jovencito, detrás del tronco, se restregó los ojos, pues se le llenaron de lágrimas de alegría. El padrecito la consolaría. Esa noche le diría que están por llegar. “Radován, por este consuelo, enviaré a Odrin en busca de vino para tí. En el linaje esloveno habrá un recuerdo inmortal para tí.”

Sonriente, escuchó la canción huno que entonaba Radován, encogeciéndolo a los hunos. Junto al fuego se movían sombras más pequeñas, las jovencitas bailaban al son de la cítara.

Rado se volvió hacia el cielo. Se asustó cuando vió una luz débilmente más clara en él, que anunciaba la llegada de la luna. Rápidamente se volvió y huyó.

A la noche del día siguiente se acercó al campamento huno el ejército esloveno. En tres partes, iban silenciosos por la estepa. Al frente, en medio de la pesada caballería, estaba Iztok, a su izquierda los honderos y arqueros, a la derecha, los diestros lanceros, armados con hachas de guerra, protegidos con escudos de madera, y vestidos con gruesa piel de búfalo. Iztok se alegraba ante el orden y la disciplina. No tintineaba ninguna espada, ningún guerrero hablaba. Ni siquiera los caballos relinchaban. Sólo se oía el roce sobre el pasto, como si suavemente se arrastrara en viento por el bosque. Cuando llegaron al recodo desde donde deberían internarse en la garganta, Iztok dobló hacia la derecha, en dirección a la colina llena de vegetales. Sin indecisión, lo siguieron grupo tras grupo. Agitó la espada. Los expertos eslovenos de Bizancio, ahora designados oficiales, se reunieron junto a su conductor.

“Guardad la llanura, para que nadie entre y salga en ella. Mañana atacaremos. Hoy pernoctaremos al borde de este bosque.”

Los oficiales saludaron a la manera militar, volvieron los caballos y se unieron cada cual a su grupo. Pero el ejército no aceptó esta situación, del mismo modo que los guerreros acostumbrados a la obediencia y a la disciplina. Comenzó una callada murmuración, una cabeza se inclinó hacia la otra, se agitaron las lanzas, cientos de ojos se volvieron hacia el hijo de Svarun, que se erguía en su traje brillante sobre la silla. Iztok no apartó su mirada de esos extrañados, interrogantes ojos. Junto a sus labios se dibujó una fina línea, como a su padre, significando: “¡Murmurad nomás, hijos! ¡Mi palabra está dicha!”

Enseguida se separaron del ejército algunos dirigentes, entre ellos Rado. Sin importarles la orden, se acercaron a Iztok y exigieron un consejo de guerra. Su arraigada democracia no podía humillarse a las órdenes de un único, aunque lo hubieran elegido ellos mismos.

“Los dioses extienden la noche negra sobre nosotros para ocultarnos de los enemigos. ¿Por qué pierdes tiempo? ¡Contra los hunos! A medianoche los asaltamos y Morana llamará al festín y la alegría a todos los demonios, en honor de nuestros dioses y para gloria del nombre esloveno. ¡Muerte a los traidores! ¡Salvemos a Liubíniza! Esta es la voluntad

Los hunos bailando . . .

de los dirigentes, ésta es la voluntad del ejército. ¡Habla, Iztok!

El agil hijo de Svarun no cambió su gesto. Mas la línea de sus labios se hizo más profunda, con diáfanos y tranquilos ojos midió a los hombres, que aguardaban hoscas, la respuesta.

“¡Rado! Tus palabras, que dijiste en nombre de los jefes, son muy lindas. Son lindas, digo, pero, por los dioses!, no son sabias.”

Iztok leyó en los rostros el asombro, la incredulidad.

“¡No os inspiró Svetovit tales pensamientos. ¿Para qué vinimos? Para qué nos pusimos el yelmo, y tomamos las lanzas y las hachas? ¡Contestad!”

“¡Para vengarnos!”, se oyó la voz de los guerreros.

“¿Sólo para eso? El hijo de Svarun vino, primero, para salvar a la hijo única de nuestro anciano caudillo, y una vez a salvo, se vengará después.”

“Y Rado, el hijo de Bojan, vino para salvar a su esposa elegida. Tal vez sea ésta la noche en que el perro muerda a la paloma, tal vez hoy la golpee a latigazos ¿y tú esperas el día? ¡Contra los hunos!”

“¡Contra los hunos! ¡Muerte a Tuñús!”, pronunció el consejo de guerra.

“Muerte a Tuñús, digo yo también. Pero vida a Liubíniza. Mas si asaltamos a la noche, Tuñús reconocerá que el triunfo le será imposible, al sentir la fuerza. El, mismo apuñalará a Liubíniza, y luego se nos escapará en la oscuridad — porque hay mil demonios en su cabeza — y a la mañana tendremos algunos bandidos abatidos y a Liubíniza muerta, sin Tuñús. ¿Vinimos para eso? La víbora muere hasta que no se le corta la cabeza. ¿Y que nos puede importar el triunfo sin la cabeza de Tuñús? Linda gloria para Svarun si le devolvemos a su hija muerta.”

Los hombres callaron, Rado temblaba.

“¡Iztok, contigo está Svetovit! ¡Ordena! ¡Nosotros somos tus siervos!”

El consejo de guerra se volvió al ejército; éste, con señas comprensibles, honraba las órdenes de Iztok, y se apartaba silenciosamente hacia el bosque, para aguardar la aurora, escondido en él.

Iztok se alegraba de esto. Sabía que había dicho la verdad, pero calló el motivo principal, por el cual había decidido el ataque al claro día. Por primera vez se le presentaba la oportunidad de hacer del salvaje grupo de eslovenos una agrupación disciplinada y preparada para la lucha, como había aprendido junto a los bizantinos. Quería enseñar a este grupo, para que alguna vez fuera como levadura para amasarles en la gran masa del pueblo y luego disciplinado y culto para atacar con ellos al sur. Sabía que lo esperaba una fatigosa tarea. Porque los hunos eran buenos guerreros, endurecidos, obedientes y vigorosos, que no dispersaban ciegamente e inútilmente las flechas, ni cortaban el viento con sus espadas. Y de ese trabajo, de ese enardecido y sangriento día, se alegraba Iztok, soldado como no tenían ni siquiera entre los godos los palatinos. Toda la noche no se acostó.

Como las abejas de flor en flor, así iban los oficiales

de soldado a soldado. Cada grupo, cada pelotón, tenía detalladamente designado el trabajo. Cada grupo tenía designado su jefe por Iztok.

Un tiempo antes del alba, se desparramó el ejército por el linde y se internó en el bosque hacia derecha e izquierda. Iztok sitió el vallejo huno desde las alturas. A ambos lados de la garganta colocó los mejores flecheros, para que derribaran de su caballo a cualquier prófugo.

Con los primeros rayos, ordenó a un grupo de fuertes flecheros que atacaran con gran ruido al campamento. Él mismo, con la caballería, se ocultaba prudentemente en los costados del basque

Los cuernos guerreros resonaron poderosos. Poderosamente resonaron en la temprana mañana. A los hunos les bastó la primera señal de los enemigos. Se dejó oír la trompeta varhuna, los caballos que pacían relincharon y acudieron al campamento al oír el sonido de la trompeta. Silbidos y llamados, silbatos, largos gritos, se dispersaron bajo el cielo. Los guerreros hunos se lanzaron sobre sus caablos como si la tierra los arrojara de sí. Ninguna confusión, ningún temor, orden tranquilo y rápido, como si todos esperaran el ataque desde hacía un mes.

El anciano esloveno, vestido en acero, con el yelmo, un gran escudo que lo protegía todo, un gran pilo (venablo, o dardo romano antiguo) en la derecha, conducía a los arqueros contra el campamento. Los cuernos cantaban, los eslovenos, siguiendo las antiguas costumbres, luchaban con un gran griterío, las instruídas tropas se ordenaron, y se lanzaron coléricas contra los hunos. Cuando éstos vieron a los enemigos, los recibieron con una terrible lluvia de flechas. El aire silbó cortado por las flechas, como si el viento silba entre las desnudas ramas de los árboles, durante el invierno. Algunos eslovenos se derribaron y rodaron por el pasto. La ira aumentó en el ejército. Defendidos por los escudos, rompieron las filas hunas. Ya rasgaban el aire las primeras hachas, algunas lanzas se deslizaban en largos tiros sobre los caballos hunos.

Los hunos se colocaron los arcos a las espaldas, asieron las lanzas largas y con las puntas agudas de hueso irrumpieron entre la infantería eslovena. Entonces silbó el anciano esloveno con un sonido terrible, su grupo se unió en una fila irrompible, conducida por el esloveno Jarozir. Su pilo se hundió en el pecho del primer caballo que se abalanzó contra la unidad, la caballería huno se desplegó como un rayo en torno de los eslovenos, para cercarlos y atacarlos por la espalda. El grupo se volvió, pero Jarozir no pudo mantener el orden. El grupo se desbandó, los primeros eslovenos se detuvieron frente a las lanzas hunas. Pero en ese instante, las trompas bizantinas llenaron con sonidos estridentes. La caballería de Iztok, se arrojó contra los hunos desde la derecha e izquierda. Estos se horrorizaron y confundieron por un momento. Pero fué sólo un momento. Balambak, que dirigía la batalla, silbó a través de su nariz como un astor irritado. Cuando vió las brillantes armaduras, comprendió la mayor potencia de los atacantes. ¡Huir!, ordenaba su silbido. Sobre la cabeza de los jinetes se levantó un bosque de lanzas, como un huracán partía del lugar la caballería huno y conducía a los caballos con un gran griterío contra las filas de Iztok, para romperlas e huir, por la garganta. Pero Iztok estaba preparado para enfrentar esto. Los dos grupos se unieron en un cinturón brillante, que opuso los anchos pechos protegidos por escudos. Se lanzaron contra los hunos, los caballos chocaron con tanta fuerza, que de ambos lados rodaron algunos con sus jinetes, al suelo. El orden entre hunos y eslovenos estaba roto. Entre la amarilla tropa huno se mezclaron los refulgentes yelmos, centellearon las espadas. Se luchaba por la vida o la muerte. Se trabaron los jinetes y los caballos: gritos, aullidos, rasgar de espaldas y chocar de escudos, lucha entre eslovenos y hunos, asaltos y fugas, quejas de los moribundos, surcos de sangre, caballos enloquecidos sin sus jinetes. Iztok resoplaba como una bestia

KANAL-ŠENTPETER NA KRASU

Piše bratu Jožetu Stanko Stanič. Med drugim: Jaz sem v Šentpetru. Milja in Sašo pa sta v Ljubljani na Dolenjskem kolodvoru (so železničarji). Jule, ki je bil prej sanitetni kapitan, pozneje v osvobodilni vojski, je padel 16/10. 1944. Žena Sonja in 3 otroci živijo sedaj v Ljubljani. On je padel na Možaklji pri Jesenicah, sedaj je pokopan v Ljubljani.

Tudi naša mama nas je za vedno zapustila. Ko sem se vrnil iz nemške internacije, je nisem več našel. Umrli je 9/3 1945 in je pokopana pri sv. Ani. Tata še živi. Tare ga naduha. Tone se je poročil. Je elektromotornik v Salonu. Franci je v službi pri žel. Direkciji v Logatcu. Moj sin Stane je novinar v Trstu. Bil je tudi partizan.

V internaciji smo mnogo trpeli, a so nas Rusi rešili in sedaj sem spet zdrav. Tudi Sašo je bil zaprt radi politične ovadbe. Gusto je zdrav in živi z družino v Kanalu.

Vsi živimo v velikem pričakovanju rešitve naše Primorske. Dovolj smo trpeli v 25 preteklih letih. Tukaj sem samo začasno, dokler se ne reši vprašanje Trsta. V Kanal grme pogosto obiskati domače in tudi v Ljubljano.

Javljam vest o smrti matere
† Kristine Stanič r. Colja

9/3. 1945. je zapustila svojce v Kanalu ob Soči. Smrt ji je povzročila grozno gorje, katerega je tiste dni trpela domovina. Zadelo jo je kap. Stara je bila 72 let.

Doma žalujejo za matrejo Anton, Avgust in Stanko ter moj oče in več sorodnikov.

Sporočam tudi bridko vest:

† Julijan Stanič,

moj brat je padel za svobodo Domovine star 38 let ubit na Možaklji pri Jesenicah 1/9. 44. Njegovo truplo je bilo pozneje prepeljano v Ljubljano, kjer sedaj počiva.

Zapušča ženo in 3 otroke.

Sv. maša za rajne bo pri sv. Rozi 31. marca ob 12 uri.

Jožef Stanič, Valentin Alsina.

Smrtina žetev je postala

Angela Marc por. Particarari

doma iz Uhanja pri Ajdovščini; stara 50 let. Iskala je zdravja v Carhué, a se je njeno stanje tako poslabšalo, da je 20. februarja umrla. Pokopana je v San Martinu, kjer je imela tudi svoj dom.

OPAZOVALEC

NA IGU PRI LJUBLJANI je umrl 7. marca 1944 Jakob Železnikar, star 81 let. Doma zapušča hčer Urško in sina Antona. V Ameriki so 4 sinovi, med njimi R. Mihael, župnik.

SV. KATARINA NAD LJUBLJANO. V nekem pismu se bere:

Vaš znanec pri Sv. Katarini, g. župnik Pavlin, je bil leta 1941 z drugimi gorenjskimi duhovniki skupaj v izgnanstvu od Nemcev do letos. Najprej v Begunjah, potem v Št. Vidu v škofovih zavodih. Od tu so ga prepeljali v Sremske Karlovce v Slavoniji v pravoslavni samostan na Fruški gori, od tam se je preselil v Ljubljano in ostal skoro štiri leta. Po zloumu Nemčije se je 7. maja vrnil k Sv. Katarini. Tam gori je zdaj pravicata trdnjava, v katero so Nemci spremenili njegov farovž. Reklo se je — "Grenzauf-sichtstelle St. Katarina". Farovž je bil seveda ves "osvojen" in izropan.

IZ CERKNICE, piše sestra Ani Knaus brat Janez Ponikvar med drugim:

Sporočiti Ti tudi moram, da se je brat Lojze poročil že leta 1941 v jeseni in brat Tone pa pozimi 1942. Tone je poročil Kločarjevo Ivanko, Lojze pa Omaharjevo Stanko. Jaz nisem bil pri nobeni poroki navzoč, ker je bila meja med Italijo in Nemčijo taka, da je spadala Notranjska in Dolenjska pod Italijo, Gorenjska in Štajerska pa pod Nemčijo. Radi tega mi ni bilo mogoče domov. Zadnjič sem bil doma meseca marca 1941. Sedaj se že dlje časa odpravljamo, da bomo šli malo pogledat domov.

Veš, Cerknica je skoraj vsa porušena in požgana. Pri nas doma vse razen hiše, katere je še ostala cela. Pri sestri Micki je tudi vse pogorelo, kakor tudi vsa ostala mala gasa. Šola, kaplanija, nosilnica (dvorana), Pogačnikova hiša, Šentkova hiša in vse, kar je pod kaplanijo: Kunčeva hiša pri mostu, Rokovčeva in vse tam okrog do Šerkota, tako tudi vsa velika gasa do naše hiše pa tje proti Šerkotu. Tako je v Cerknici.

Nemila smrt je ugrabila žalostni družini očeta v cvetu let

† Franc Berlot

doma iz Kanala, je dopolnil komaj 40 let. V skrbi za delo in svojce doma je zanemaril svoje zdravje in je tako resno obolen na prebavilih, da je podlegel bolezni po več mesečni bolezni v Hospitalu italijano.

Zapušča ženo in 2 mladoletna otroka. Živel je v Martinezu.

Maša za rajnega bo pri sv. Rozi 17. marca ob 12 uri.

IZ RIBNICE. Sestra Pulherija Ambrožič, ki je šolska sestra v Kansas sporoča, da je dobila od sestre sporočilo, da vas Suše še stoji, a sosedne vasi kot Jurjevica, Dane, Kot, Bukovica, Sajevec in pol Ribnice so pa uničene in požgane. V slednji hiši imajo koga, za katerim žalujejo. Umrli je tudi brat pokojnega dr. Trdnica, ne pove pa, kakšne smrti.

IZ GORENJE LOKVICE PRI METLIKI Mary Popek je prejela pismo od sestre Ane Muc.

Po dolgem času Ti pišem par vrstic. Ti sporočam, da so naš oče Janez Nemanič Sr., (po domače Dolenji Krakar) letos 3. septembra umrl v 85 letu. Moje hčere so im spletle lepe vence.

Ko so nam sovražniki pošiljali aranate iz Metlike, je tudi njih hiša dobila hud udarec: zraven očetove postelje, kjer so spali, je krogla prebila zid, toda hvala Bogu jih ni nič poškodovalo. Skrivali smo se okoli zidanic, ali kakega drugega zaklonišča, na polju smo imeli izkopane jame, da nas ni sovražnik videl.

BELA CERKEV 27. avg. 1945.

Preljuha moja Ančka!

Jože, Tone in France. Tvoji nečaki iz Gradenj, so reveži vsi trije mrtvi. Jožeta so ustrelili Italijani, a Tone in France sta padla pri partizanih. Janez je bil v internaciji v Italiji in v Nemčiji. Nežika, Penca, mala fanta in mati so bili pa doma. Sedaj je tudi Janez že prišel.

V Ostroku so še vsi živi, tudi Lojze, ki je bil nekaj časa na delu v Nemčiji.

Brat mojega moža Floriana Bevčev Vinko, hčerka Slavka, pa štirje od Nežike, sestre Florianove, so bili podstati in mrtvi, ko so Nemci bombardirali Novo mesto. Nežiko so še živo odkopali.

Za Lušinetovo hišo je bila ustreljena hči moje sestre. Obe sta bili kot begunka pred Nemci tri leta in pol pri meni.

Naša hiša je vsa razpokana. Dobro, da je kamenita, ker drugače ne bi bil nobeden ostal živ. Tako na, hvala Bogu, so mi živi še vsi štirje otroci, a Florjan se je pa vrnil zelo slab iz Italije iz internacije. Štala nam je vsa porušena, streha na hiši pa kot rešeto. Zgorela je še

V Filovcih v Prekmurju je zapustil solzno dolino

† Štefan Nemec

30. jan. 1945, star komaj 42 let. Okolnosti smrti so neznane.

Doma zapušča ženo in hčerko Antonijo. Tukaj žaluje za njim sestra Tereza, por. Ivančič.

Maša za rajnim bo na Avellanedi 10. marca.

enfurecida, por el campo de batalla. Su espada silbaba y se movía como un rayo de fuego. Donde gopeaba, gemía un humano, donde se hundía, abría un camino de sangre. A través de la visera miraban los ojos con brillo de fuego. Donde veía a un esloveno en peligro, allí iba su corcel, el único que aún quedaba de los árabes de Epafrodit, blandió la espada y otro caballo huno galopeó sólo en la multitud.

Caían eslovenos y hunos. Iztok apretaba los labios e iba por el campo sin descanso, desenfrenado, hacia todos lados. Sus ojos buscaban a Tuñús. Corría tras los fugitivos, hería a la izquierda, se defendía a la derecha, no tocaba a os hunos heridos; se abría camino hasta el sitio de fuerte lucha, buscaba los aijos de perro, la capa roja y la conocida gorra. Era inútil. Su árabe cansado, herido, cubierto de sangre, comenzó a temblar. Sus rodillas aflojaban, sudaba,

Iztok debió retirarse de la lucha.

Se aquietó el ventarrón. Algunos jinetes seguían a los hunos fugitivos, que habían logrado pasar a los eslovenos. Al final de la garganta los recibieron los flecheros, rodaron uno, dos, tres, de la silla al suelo, una decena se escapó de las flechas y alcanzó la libre estepa.

Iztok ordenó tocar los cuernos. Desde la altura se vino una inundación de hombres que se apoderaron del campamento. En él se levantó el llanto de las mujeres y los niños. Rado descabalgó y corrió al pabellón principal, para ser el primero en ver y abrazar a Liubíniza. Iztok caminaba entre los muertos y los heridos en busca del rostro de Tuñús.

Pero, en vano buscaba al traidor, en vano llamaba Rado a su elegida. En ninguna parte estaban Tuñús y Liubíniza.

Traducción de DARINKA CEHOVIN

štala Zalokarjevem. Pri nas in Zalokarjevih je bilo najslabše.

Cvetkova Zorkotovega ni več. Gričarja ni več. Furlana ne, tako da so redke hiše, ki niso nič prizadete.

V Čadrezah pri Vaših (Fabjanovih) ni več ne očeta ne matere, sta 'a čas oba umrla, a Martin in Albin sta padla. Linčičevega Franceta iz Sel tudi ni več. a Pavlinovi so pa še vsi živi v Družinski vasi.

Trta kaže lepo, drugače je pa suša. Kopinetova Pepca je tudi še živa. Grajski Janez tudi, drugače pa skoraj v vsa ki hiši nekoga ni več.

Tika Bevec.

IZ KAMNJSKE OKOLICE

Matevž Cerar je prejel pismo od hčere Tončke Šraj. Voljčji potok št. 15, elektrana, pošta Radomlje pri Kamniku.

(6. sept. 1945.) Martin je moral zbežati od doma. Ako ne, bi ga Nemci ubili. Bog ve kje, in zato, ker niso Martina dobili, so mene zaprli za šest tednov. Pustili smo dom in otroke, komandirali so drugi ljudje. Naredil nam je to gorje eden naših sosedov, in že veste, kdo. Bo že prejal plačilo, če prej ne, pa na onem svetu.

Drugače se imamo kar dobro. Zdaj je dosti boljše, ko je svoboda. Imamo vsaj dosti kruha, čeravno je še na karte, a tudi draginja je. Za denar je bolj težko, no, pa za silo je že peljemo naprej.

Pri Orešniku so umrli kar trije fantje: Juli, Ivan, in Ciril. Boželnikov Peter tudi. Na Hudem pa so vse še kolikor toliko v miru preživeli. Pri nas nimajo več trgovine, živi so pa vsi. Francé je tudi dosti prestal, bil je tudi zaprt in moral je iti na svetu. No, zdaj je doma. Brat Matevž (živinozdravnik) je živ. Zdaj je v partizanih v Ljubljani.

Še nekaj drugih novic. Gustetov Janče in Tone sta padla v hiši. Zakaj? Vam bom povedala pozneje. Bil je žalosten prizor. Polde in Špruk sta tudi umrli, Matekov Peter tudi. Janov oče je letos utonil v Mišci. Milka je ostala sama; za Janca nič ne ve, ali živ ali mrtev. Šrajev Miha je tudi utonil. Padel je v vodo pri Fajkeljnu. Dobili so ga pri Vrbiču na Rakah, eno leto je že. Cila Ropotarca je umrla, je že dve leti.

Radomlje so zelo prizadete. Veliko ljudi manjka, pa tudi dosti razvalin je. Šola, farovž, prosvetni dom, šolski dom, in Špornova hiša, to je vse požgano. Sovanov grad je požgan do tal.

Draga mama, še nekaj. Vem, da Vam bo težko. Vaša Minka je prestala mučeniško smrt. Ona in vsi njeni domači so živi zgoreli. Nemci so jih v hiši žive zažgali. Je bilo več takih slučajev.

Na Škrančem so vsi živi. Dobro so vozili.

IZ GRAHOVEGA PRI CERENICI

Piša Vida Mihelič teti v Šev. Ameriko. Gotovo se še spomnite naše hiše, ki stoji na koncu vasi pri gasilnem domu. Vsi smo še živi in zdravi... Prosim vas če imate kaj stare obleke, da nam pošljete.

MATERIJA PRI REKI

Piša Ušivnikar iz Tatre Jožetu Guštinčič v Cleveland, 3. nov.:

Danes sem prejel od Vas pismo, ki je hodilo ravno dva meseca. Sporočam, da smo še ostali iz tes trašne vojske, samo Pepeta ni več, ker so ga ubili v Harijah. Poprej so ga bili vzeli Nemci ene štirkrat in je bil v ječi v Trstu, potem so ga pa poslali v Italijo na delo in ko je prišel domov, so ga pa dva krat vzeli fašisti in s petnajstimi drugimi odgnali na Sušak na delo in ko so tam bombardirali Angleži. Podali so se bili v zaklonišče in ko so se vračali, so

jih dobili ravno pri harijski cerkvi. Bilo je na 18. maja 44. Isti dan so zažgali sedem vasi: Podbeže, Tomaže, Zajevševje, Pregarje, Huje, Gaberki.

Tone pa je poročen in je bil tudi v Abesiniji 32 mesecev. Ko je pa prišel domov, je bil pa kot ujetnik v Nemčiji, v lagarju Mrtvački. Tam jih je umrlo šest iz naše vasi: Sklasotov, Lizin Jože, Lavretov Jakob, Mähneč France, Grižnov Tone, Kovač Joža, je ostal in je bil v bolnišnici v Trstu šest mesecev. Naš Ivan je bil ujetnik 32 mesecev v Egiptu. Ko je bil izpuščen je prišel domov za 10 dni in nato je šel v Bologno in od tam pa v Verono, potem so ga zajeli Nemci. Mnogo je pretrpel v tem času, ker so jih neprestano pretepaali, delati pa so morali nagi in lačni. Mnogo jih je od gladu pomrlo, čeprav smo jim vedno pošiljali pakete od doma.

Naš Viktor je 17 letnik in je bil v Siciliji in ko se je podala Italija in so tam Angleži bombardirali, ga je bilo zasulo in po dolgih šestih urah so jih odkopali. Od 70 sta ostala živa samo naš Viko in še en drugi, ki sta bila obležala pod deblo neke oljke. Potem so mu pomagale nune, ki so mu preskrbele drugo obleko, da se je lahko vrnil domov in sicer težko bolan za maldrijo. Ko se je malo pozdravil, je šel zopet v vojake, kjer je bil v bojih ranjen skozi prsa. Milko je bil tudi v Siciliji, še prej pa v Kalabriji, potem pa v Dalmaciji in sedaj pa je v Ljubljani.

Tukaj pri nas je bila mnogo hujša vojska kot pa na vojnih frontah. Tukaj na Tatrach in okolici so bili skoro vsak dan Nemci in fašisti. Spali nismo dosti doma, skoro vsak večer smo hodili spat v Boške, kjer smo si skopali luknje pod zemljo. Požgali so nam vse, celo vas, samo Osterževo je ostalo. Pokradli so tudi vse rjuhe, plachte in obleke, da smo ostali nagi in bosi. Uničili so nam živino, vzeli so nam štiri krave in dva prašiča ubili. Tisti dan so pri nas pobrali 68 prašičev in ves živež.

Dragi mi prijatelj, sedaj smo doma, a brez obleke in obuvala, za življenje tudi malo, ker nismo imeli kaj vsejati. A tako hudo menda ni bilo v nobeni vasi kot na Tatrach. Toda vojska je minila in smo srečni, da niso uničili vse Slovence, kakor so si mislili, da bodo. Zahvaliti se moramo Ameriki, Rusiji in tudi Angliji, da so nas obvarovale pred hudokar niso posekali, so pa požgali. bo. Vse so nam pobrali in boršče uničili.

MANIFESTACIJA, NAPISI

Gorica, 3. okt. — Za danes so pripravljali partizani po mestu demonstracije. Na to je opozorila angleško policijo skupina deklet z dežele, ki so se spravile nad neko Italijanko. Policija je demonstracijo preprečila.

V noči od 2. na 3. oktobra se je zopet pojavilo po mestu veliko napisov, kot n. pr. Vogliamo DF Jugoslavia, vogliamo TITO. Posebno viden je bil napis na nadškofijski palači.

BOMBA ZA DEMOKRATE

Gorica, 3. okt. — V prostore Democrazia Cristiana v Codelljevi ulici 5 je bila vržena bomba, v odgovor na lepake, ki jih je zadnje dni ta stranka nalepila po mestu in proglasila italijanstvo naše dežele.

ZASTAVE ZA TRST

Kranj, 1. okt. — Tukajšnja tekstilna tovarna Jugobruna je izdelala v zadnjem času 30.000 m zastav, ki so menda namenjene za Trst.

Trst, 4. okt. — Člani OF obiskujejo te dni svoje somišljenike in jim naroča-

jo, da morajo na poziv v primeru prihoda zavezniške komisije razobesiti v Trstu in okolici slovenske in jugoslovanske zastave z zvezdo.

NEDELJSKO DELO

Ljubljana, 1. okt. — Proti udarniške-mu delu, ki ga aktivisti v mestu in na deželi organizirajo baš ob nedeljah in to v času službe božje, se je začelo oglašati vedno več duhovnikov in vzgojiteljev. Ko je neki duhovnik s prižnice javno obsodil nedeljsko udarniško delo kot skrunitev nedeljskega počitka, ga je OZNA takoj pozvala na odgovor. Podobno je OZNA poučila nekega duhovnika v ljubljanski okolici, da odslej ne sme več pridigati, da je obisk nedeljske službe božje za katoličana obvezen, kajti odslej da velja svoboda.

NOVI VZGOJNI UKREPI V LJUBLJANI

Ljubljana, 4. oktobra. — Od šole in vzgoje mladine skušajo odriniti vse, kar po njihovem mnenju kvari naravno vzgojo, to so pred vsem vsi kat. vzgojitelji in redovnice. Šolskim sestram bodo za enkrat pustili ljudsko šolo, vendar pod tujo upraviteljico in referentom. Sestre morajo sedaj tako kot vse druge učiteljice obiskovati nostrifikacijski tečaj. Šele po dovršenem tečaju bodo odločili, kdo sme poučevati in kdo ne. Od sester so sprva zahtevali, da slečejo redovno obleko, nakar da jih bodo razmestili po raznih šolah. Sedaj so popustili toliko, da jim bodo pustili poučevati v redovnih oblekah in na njihovih šolah, vendar pod strogim nadzorstvom, ki naj ima namer doseči, da se bo učni načrt točno izvajal.

PREUSMERITEV ŠOLSKEGA POUKA

Ljubljana, 4. oktobra. — Začelo so se kazati prve nove smernice za šolski pouk v osnovni in srednji šoli.

Verouk se bo poučeval po dve uri tedensko, toda le kot prost predmet in izven programa. Pri vpisu morajo stariši izjaviti, ali bo otrok obiskoval verouk ali ne. Mnogo jih je iz strahu izjavilo, da ne. Taki si najčešče mislijo, kaj bi se izpostavljali, saj ga bo doma mati prav toliko naučila verskih resnic kot bi jih izvedel v šoli. V tretjem gimnazijskem razredu naj se pri prirodoopisu otroci pouče o razvojni teoriji s posebnim poudarkom, da je treba iztrebiti bajko o božjem izvoru človeka.

Pri zgodovini naj se ob vsaki primerni priliki poudari kvarni vpliv duhovščine na narodno kulturo.

KATOLIŠKI TEDNIK

Gorica, 12. okt. — Včerajšnji Slovenski Primorec je objavil v celoti pastirsko pismo jugoslovanskih škofov. Slovenski Primorec je edini slovenski katoliški list v Evropi.

BUKOVICA pri Gorici. Bratje Keber so dobili od matere pismo, ki poroča med drugim: Pogorelo je pri Bonotu, Cencelovih in tudi njihov dom je bil zažgan, pa žčo pogasili. V novembru so morali vsi vzeti nove osebne izkaznice, menda radi narodne pripadnosti. V Vrtojbi je vse po starem. Slavkoda od strica Marjota še ni. Naš Francelj je bil ves čas doma. Mož od Olge je bil cel čas v Nemčiji. Teta Regina (mami Pičulinova) je umrla. 3 siove od Mikluža so ubili v hrih. 5/11 so trupla pokopali v Bukovici. Na sv. Martina dan je bila zahvalna slovesnost za nje, ki so se srečno vrnili. Bil je cel misijon.

SMRT ŽUPNIKA PISKA

Gorica, 7. oktobra. — Sedaj je ugotovljeno, da je bil č. g. župnik Pisk umorjen v Tribuši. Tu je bila usmrčena tudi aka-

demičarka Anica Černe, ki so jo ujeli partizani leta 1944 pri Renčah in našli pri njej nekaj četniškega propagandnega materiala.

IZ HINJ PRI ŽUŽENBERKU

Županova domačija, Lovretova in Lavreča so vse zgorele, katere so Nemci s topom zažgali. Hinje, Hrib, Lazina, Pleče, Žvirče, Lopata in Visejc, te vasi so popolnoma uničene, kar je pa drugih, so vsaka samo nekoliko poškodovane.

IZ BREŽ PRI RIBNICI

24. aprila 1944 ob pol sedmih zvečer je začelo goreti pri Dolnjemu Matjažu ter se je ogenj razširil v pol ure do Bohovke ter vrsto Cvarovih do Javsca in na drugi strani še Šuštar in Kos. Torej v pol ure je bila vas v plamenih, kakšnih ne pomnijo najstarejši ljudje. Tako smo postali berači brez vsakega imetja in stanovanja.

UMETNO STAVBENO MIZARSTVO KOVINSKA OKNA IN POLKNA

FRANC BANDELJ

Kovinska vrata, balkoni, izložbena okna, kovinske stopnice, ograje, vsakovrstna kovinska dela.
AV. DE LOS INCAS 5021
Telef. 51-5184.

KROJAČNICA

Franc Melinc

Najbolj vestno boste postreženi!
Oglasite se na Paternalu

PAZ SOLDAN 4844. Tel. 59-1356

"CASA JUSTO"

MARMOLERIA
Construcción de Monumentos
en los Cementerios
PLACAS DE BRONCE
JUSTIN MARUSIC
Garmendia 4947 U. T. 59-4318
La Paternal

ROJAKI IZ NOTRANJOSTI!

Kadar imate opravka v Buenos Airesu, se ustavite v

HOTELU "PACIFICO"

kjer boste ceno in dobro postreženi.

CHARCAS 769 - BUENOS AIRES

Lastnik:
ANTON BOJANOVIČ

FRANC KLAJNŠEK KONSTRUKTOR

Izdeluje načrte in proračune — vodi vsa zidarska in stavbarska dela, in daje firmo.

HABANA 4321

Bs. Aires. — U. T. 50-0277.

Villa Devoto

VSA STAVBENA DELA
Dovodne in odvodne inštalacije
izvršuje

Luis Daneu

IZ LJUBLJANE IN MALE LAHINJE (BELA KRAJINA)

Piše Jože Kunič, ki je bil sodnik v Celju ob izbruhu:

Vsi smo še živi in zdravi, tudi oče in mati. V Lahinji se ni nič hudega zgodilo. Padli so trije pri partizanih: Polde Hudelski, Mlinarski Janez in sin Babičevega Rudolfa. . . . Ob razpadu Jugoslavije so me Nemci odpeljali v Srbijo, kjer sem bil 10 mesecev. Vzeli so mi vse. Potem sem bil sodnik v Banatu, pa sem se vrnil v Slovenijo in živel v Lahinji, kjer sem delal vsa dela, žena je bila pa pesterna in kuharica, da smo se preživeli. Potem sem šel v Ljubljano k ženinim staršem. Potem sem dobil službo sodnika v Gorici, kjer sem bil letos do aprila. . . .

CERKNICA JE ZELO POGORELA

Po italijanski kapitulaciji so zasedli Cerknico partizani, na Rakeku je bilo pa nekaj Nemcev. Pridrveli so Nemci in zažgali Cerknico. Zgorelo je kakih 80 hiš z gospodarskimi poslopji. Kar je od karsarne pa do Cingla, je ostalo še vse, celo na Peščenku. Tisti dan je padlo 28 partizanov okoli Cerknice. To so: Zimcova France in Jakob, Koprivč Ludvik, Šentkov Janez, Bečajev France, Kasermanova France in Lojz, Brinarjeva Viko in Jože, Brinarjeva z Vrbe dva, Vrbč Ivo, Klobočarjev Janez in še več drugih iz Cerknice. Malnarjev France in Pocinov Jože sta prišla ravno pri življenju iz Nemčije.

BENEŠKA SLOVENIJA

Val narodnega gibanja je zasegel tudi Beneško Slovenijo, kjer je narodna zavest močno oživela. Neprilika je pa, ker tamkajšnji ljudje nočejo nič slišati o komunistični smeri, katero je zavzela Jugoslavija. Vsekako pa so dvignili zahtevo, da se v šole upelje slovenščina in so že dosegli tozadevni odlok videmskega prefekta. Močno je to gibanje pri Sv. Ivanu, Sv. Lenartu v Landu, v Sv. Petru in tudi v Čedadu.

STRAHOTE GRGARSKIH JAM

Znane so tri "fojbe" v katerih so našli grob mnogi Slovenci in tudi kak Italijan. V tisti, ki je v bližini pokopališča, so bili justificirani tolminski domobranci, 30 fantov. V jami med Ravnico in Trnovim je pokopanih 650 ljudi, ki so bili še napol živi vrženi v prepad. Med njimi je bil tudi polkovnik Tonči Kokalj. To je eno izmed strahotnih poglavij bratomornega boja.

IZ PREKMURJA so prišli sledeči glasovi: Rogaševci 25. avg. 1945. Piše Martin Žilavec teti Mariji Vogrinčič (Berisso), da so mnogo hudega pretrpeli. V vasi je bila bitka in so domačini kopali Rusom strelske jarke. V Krašči pri Cankovi je umrl Štefan Vogrinčič v Dolni Slaveči pa Tereza Sepelnova. So nagi, bosi in lačni.

DOLENCI 4. nov. Piše Imre Svetec sorodnikom Svetec, Kornhauser in Streser med drugim: Mi smo živi ostali. Brat Jože s familio tudi. Hvala Bogi nam ne ide prebožno. To vam ne smem glasiti kaj smo pretrpeli. Rogerski boter so mrli, že eno leto jeste.

Pozdravljam Jurčeve (Svetec). Stariši esče žive vsi. Mati so betežni. Tam je tudi že zet doma. Sin Jurčev je minul v bojni, če je zgraben ale je mro.

Iz Petrovgrada v Slavoniji piše bratranec Lojzetu Kornhauser doma iz Sv. Jurja. Tam služi vojsko v diviziji Tomšič. Doma so vsi živi in zdravi. On pa prosi za obleko, obutev in žepno uro. Tam se ne da nikaj kupiti.

MAČKOVCI 19. nov. Piše hči Margarita starišem Števi in Fana Gomboc na Avelanedi, ki imajo doma njo in sina Gustija. Po veseli novici, da sta še oba

živa, sporoča: Vsekaj hudega smo pretrpeli, a tudi Gusti se je od vojske vrnil zdrav. Ljubljeni ata in mama, prosim Vas samo to, kak to mogoče najprele domov prijte, ka smo preveč nesrečna deca brezi starišov. Smo zdravi pa se tak po malom mantramo tu.

PUCONCI 24. nov. 1945. Piše Marika sestri Ani Trstenjak, da so vsi živi in zdravi. "Vi ste pitali, dali je glad pri nas?" — Je po krajaj, kde so vse vničili znabiti glad, ali mi smo dosehamal esče nej lačni bilij. Gvanta y obutve že nega a to po malem bo tudi.

Hvala Bogi smo srečno skoz te velike nevole prišli. Straha smo dosta pretrpeli. Bog nam ne daj več takšega ućakati. So vsi živi nazaj prišli. Samo dva sta mrtva (Mercov Kalman in Stričekov sin, mro na Ruskem.) Pripiše sosed Kološa, naj bi mu poslal čevlje, ker je bos.

TOPOLOVCI 16/ 6 45. Piše Joško Benkič stricu Antonu Benkič.

Keliko je bilo mogoče sem prinesel srečno golo življenje skoz te grozovitosti. Šele za konec bojne sem prišel notri. 6 mesecev sem bil v Nemčiji v delavski komandi, blizu Hamburga, 2. maja so nas Amerikanci osvobodili in do 30. maja sem bil na poti. . . . Komaj malo živ sem prišo domov. Še pa bole hudo me je zadelo, ko sam zageldal ruševine. Stopim noter. Nikogar! Začenjam razkapati in našel le par pisem. . . . Lažej mi je bilo, ka sam našo mater in tudi nekeje obleke. Vse drugo sem imel vničeno in oropano. . . . Mislim, kaj verjete v kaki nevarnosti smo živeli celi 6 let, kaj ni bilo mesta v Evropi, kde bi človek svojo glavo zakril.

V našem kraji ni bilo ravno velike fronte, pač pa Topolovci, Skakavci, Cankova, Korovci in okrog Tišine so neke hiše popolnoma uničene.

Lepe penenze sem si pripravil preje, 70.000 Din., ki mi je vse propadlo. . . . 10. okt. 1944 sem dobil poziv in moral vse pustiti in so mi vse izropali.

Videli bomo kaj nam bo prineslo novo življenje. Vupam da bo kaj bogše.

Vaš prijatelj Perišov Bela je že mrtev pred 2 letaj. Bil je streljan od neznano koga v Domajinci. Mlinarjev Lojzek je mro. Gustekova Mica je tudi spadnola v toj bojni (žena Antona Smodiš, ki živi na Avellanedi).

Nadale Vam kaj posebnega ne vem, ka novi red še ni ustanovljen.

FRANC GRANDOVEC. Denver. Coc. Sev. Amerika, prosi podatkov za brata Ivan in Cene Grandovec, ki živita v Argentini. Kdor ve za njun naslov naj ga javi. Iskana naj se oglasi, da jima damo bratov naslov, ki ima zanju novice iz doma.

VRABČE PRI VIPAVI. 4. nov. 1945. Piše Ivan Suša sinu Rudolfo in sestri Ivanki por. Trebec. Med drugim: Vojne je konec. Povsod so grobovi; mnogo ljudi je zginilo; vničena polja, požgane vasi. V naši vasi ni nič požgano, samo nova šola je zgorela.

Jaz sem bil odpeljan 1943 v Italijo in nato v Nemčijo. Vrnil sem se 18. jul. 1945. Tudi sin Ivan je bil v Nemčiji. Vrnil se je 4. sept. Moj brat Jože se je vrnil šele te dni. Vrnili smo se vsi zdravi. Jože je kot prej spet cerkovnik.

Iz Sev. Amerike pišejo: Na Poljah so se vršile grozne stvari. Več domov je požganih in ljudi pobitih. Celo Pevcovo družino so pobili, razen gospodinje. Tudi vasi Razguri in Štjak sta zelo prizadeti.

SOLKANSKA ŽEL. POSTAJA je bila porušena do tal in več železničarjev ubitih.

"SLOVENSKA KRAJINA"

Na obnem zboru je bil dan za 2 meseca sloboden pristop. Zato naj pohitijo tisti, ki žele pristopiti.

Vabimo mladino, da se prijavi za mladinski odsek, katerega bi prav lahko osnovali spričo tolike prekmurske mladine.

POROČILA sta se pri sv. Rozi MARIJA BATIČ iz Oseka in JOŽE IVANČIČ iz Hrušice; DOBRINA MODERC iz Lokve je vzela Manuela Lavora. Poročil se je tudi FRANC PETROVČIČ iz Rakitne.

ŠKOF ROŽMAN IZJAVLJA

Sledeče pismo je pisal imenovani kanoniku Omanu v Sev. Ameriko, naj se objavi kot pojasnilo k položaju, katerega večina ljudi tostran morja ne umeva prav. Potoki slovenske krvi so pretekli zato, ker so zainteresirani ljudje izrabili priliko, da izvedejo socijalno revolucijo po komunističnemu načrtu. Pismo se glasi:

Po dolgih letih, ki so nam prinesla premnogo bridkosti pa tudi mnogo tolažbe, se mi nudi priložnost, da Vam pošljem pozdrav in blagoslov.

Razumem, da imajo Slovenci o nas duhovnikih v domovini slabo mnenje češ, da smo v tej usodni uri stali proti svojemu ljudstvu na strani njegovih sovražnikov. Take vesti ste dobivali o nas, mi pa nismo imeli nobene možnosti sporočati k vam resnične vesti. Po svoji vesti kot duhovnik in vse dni svojega življenja odločen in ponosen Slovenec, zavedajoč se svoje odgovornosti pred vsevednim Bogom, ki me bo nekoč sodil, izjavljam:

Komunistična partija v Jugoslaviji je porabila željo, ki je živela v vseh naših srcih, osvoboditi se okupatorja in njegovega terorja, da bi izvedla politično in socialno revolucijo in prišla na oblast. V ta namen je organizirala osvobodilno fronto. Na podlagi enciklike Pija XI. "Divini Redemptoris" o brezbožnem komunizmu smo spoznali, da je to največja nevarnost, ki je kdaj grozila slovenskemu ljudstvu. Naša pastirska dolžnost je bila, da smo svarili pred to nevarnostjo in jo skušali preprečiti. Z vso gorečnostjo smo skušali poglobiti versko živ-

ljenje ljudstva in moram reči, ne brez uspehov, hvala Bogu in Mariji Pomagaj! Da smo imeli prav, dokazuje sedanje stanje v domovini, kjer vlada čisti in pravi komunizem, kar jasno spričujejo težke razmere, o katerih govori skupno pastirsko pismo jugoslovanskih škofov. Boga prosim, da bi tam v Vaši veliki in svobodni domovini bili obvarovani pred zlom brezbožnega komunizma, ki ima sto krink, pod katerimi zna skrivati svoje zle namene in varati verne ljudi — tako pravi papež Pij XI v imenovani encikliki.

Molimo drug za drugega! Pozdrav in blagoslov! † Gregorij Rožman, l. r. 13. X. 1945.

IZ LOGATCA. Piše stricu v Ameriko mlad duhovnik, ki ga je vojna našla na Jesenicah (25/8. 45.) Rojen je bil pri Rakeku.

Prejeli smo Vašo dopisnico, z veseljem smo jo sprejeli. Odgovarjam Vam jaz, duhovnik Jože.

Stric, novic dosti! Naslovljencev, katere ste v prejšnjem pismu omenili, ni več. Umrl so nam mama v prvem letu vojnih grozot (29. 3. 1942.). otpeli so, ker trpljenje je bilo veliko. Božja volja je bila taka in Bog ve, zakaj je bilo vse to dobro. Tudi stric iz Planine, Vaš brat Janez je isto leto umrl, prav tako teta, njegova žena. Potem so padli v boju od Klemenovih in Planini dva brata, France in Lojze, a Jože se dosedaj še ni javil. ce, Vaše sestre. Pri nas sm otroci ostali. Ustreljen je bil tudi Henrik, sin tete Miše vsi pri življenju. — Je tako božja volja.

"DUHOVNO ŽIVLJENJE"

"LA VIDA ESPIRITUAL"

Pasco 431, Buenos Aires, Argentina

CORREO ARGENTINO
Sucursal 13

TARIFA REDUCIDA
Concesión 2560

Tudi jaz sem prestal svojo Kalvarijo z drugimi slovenskimi duhovniki. Takoj ob prihodu so nas Nemci zaprli in bil sem v lagarju dva meseca, bolje rečeno v peklu. Potem so nas pa kot največje razbojnice izgnali iz naše domovine na Hrvatsko. Tu sem bil štiri leta v izgnanstvu, ne kriv, ne dolžan. — Propalo mi je vse, kar sem imel. — Sedaj sem se vrnil iz Hrvaške brez nič; pa prični iznova, če imaš kje prijeti! — Doma sem, hvala Bogu, da imam dom; in ker v Logatcu me hočejo ljudje imeti. Posebno pa je to želja starega župnika, ker nje ga so tudi uklonila vojna leta in porazil ga je vojni bič, kateri ni nikomur prizanesel.

Zasluzili smo to, stric! Zakaj zlo in izzi-
vanje je bilo veliko. Dolgo je Bog pletel bič, a ga je končno le izpletel. Tako umetno izpletel, da se vsakega hrbta oklene. To more samo Bog. Izleda, stirc, da se narodi po tej silni svetovni vojni ne bodo še spametovali.

Jože Podgorelec, Dolenji Logatec.

GORIŠKE SREDNJE ŠOLE

Gorica, 14. okt. — Vpis v slovenske srednje šole je kar zadovoljiv. Vpisalo se je do danes vsega 957 učencev in učenk, in sicer v prve tri razrede splošne srednje šole 758, v višje gimnazijske razrede 79, v višje razrede učiteljskega 120. Razveseljivo je, da se je zlasti v prvi razred vpisalo zelo veliko učencev, kar kaže na to, kako so Primorci veseli slovenskega srednjega šolstva in vpisujejo svojo mladino v nove narodne šole, pa tudi to nas radosti, da so prav z vseh krajev naše Goriške prihiteli učenci in učenke v goriške srednje šole.

Recreo "EUROPA"

RIO CARAPACHAY

Pri domačinih v prelepem kraju. — Po ceni
Prevoz s postaje Tigre tja in nazaj, odrasli \$ 1.—,
otroci \$ 0.50.

U. T. 749 - 0589 — TIGRE — FCCA.

ŽENINI — NEVESTE — DRUŽINE

Obrnite se na

SLOVENSKO TOVARNO POHIŠTVA

ŠTEFAN LIPIČAR

GUTENBERG 3360 y Avda. SAN MARTIN Tel. 50-3036

V SOBOTO CELI DAN

je odprto samo za naše ljudi,
da se fotografirate v

FOTO SAVA

San Martín 608 — Tel. 31-5440 — Florida 606

JUAN BOGANI

Sucesor de BOGANI HNOS.

IMPORTADOR DE TEJIDOS

1923 — ALSINA — 1925

U. T. 47, Cuyo 6894

Buenos Aires

AMARO

MONTE CUDINE

AZAFRAN

MONTE CUDINE

CALIDAD Y RENDIMIENTO

MONTE CUDINE S. R. Ltda.

Capital 1,000.000 \$.

BELGRANO 2280